

na izdaja ob 4. zjutraj.

Štane mesečno Din 25.—; za in-
samstvo Din 40.— neobvezno.

Oglas po tarifu.

Uredništvo:

Ljubljana, Knaflcova ulica št. 5/L
Telefon št. 3072 in 3084, ponoči tudi
št. 3034.

Rekopisi se ne vračajo.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravištevno: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 54. — Telefon št. 3036.Izdateljski oddelki: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 4. — Telefon št. 2498Podružnici: Maribor, Aleksandrova
ul. 23. — Celje, Aleksandrova cestaRačun pri poštnem čeku, zavodu: Ljub-
ljana št. 11.842 - Praha číslo 78.180
Wien, Nr. 205.241.

Ljubljana, 11. junija.

Danes je poteklo četrto stoletje, odkar je predvojna Srbija odstranila nesrečno dinastijo Obrenovićev, ki je prinesla narodu in državi toliko zla in v svoji reakcionarnosti onemogočala vsak napredek. Nočna tragedija, ki je prinesla konec Obrenovićev, pomenja izredno važen mejnik v zgodovini Srbije in tudi v zgodovini vseh Jugoslovenov. Po smrti kralja Aleksandra in njegove soproge, kraljice Drage, je namreč srbski narod enodušno pozval na prestol potomca slavnega osvoboditelja Karađordja, Petra I., prvega kralja Jugoslavije; s povratkom Karađordjevičev na čelo Srbije pričena nova doba za razvoj in razmah Jugoslovenov.

Pojava kralja Petra je bila slična teoriji, ki je v dotedanjo temo posvetil z jarko lučjo in pokazal narodni energiji pravec udejstvovanja, ki se je bil v dobi reakcije skoro popolnoma izgubil. Osebnost novega kralja je mahoma postala program in simbol bodočega dela, ogrela pa je tudi vse Jugoslovane izven ozkih meja male kraljevine, prinesla je tudi k nam komaj sluteno zarjo bližnje svobode.

Podzavestno smo čutili, da se bliža velik moment, ki zahteva za veliko delo na vildnem mestu tudi velikega moča. Človek nespornih in nadpovprečnih moralnih vrlin, do dna prežet z demokracijo in kulturo, je bil pokojni kralj Peter in takega kralja smo potrebovali.

Z njegovim prihodom se je mahoma okrepiło vse življenje v Srbiji, na jug in na sever pa se je takoj začutila velika privlačna sila nove delavne osebnosti, ki ve, kaj hoče in tudi deluje neumorno za dosego stavljenega cilja.

Zakipelo je bujno narodno življenje in oproščena energija mladega in zdravega naroda je po komaj devetletni pripravi razrušila mrtvo formo balkanskega statusa quo. Poslušnila je zaspala Evropa, ki je Balkance ocenjevala samo po plehkih dovtipih iz svojih bežastih operet, zastarmela je nad narodom in kraljem, ki sta pokazala tako čvrsto življensko silo.

Komaj je bila osvoboditev južnih zgodovinskih pokrajin dovršena, je moral kralj vpreti svoj pogled na sever in zapad, kjer so milijoni istokrvnega naroda tlačani tujcem. Njegov prihod je bil v avstro-ogrskih deželah, naseljenih z Jugoslovenci, razpihal nacionalistično iskro in mlajša generacija ter naprednejši elementi so v kralju Petru videli jamstvo za skorajšnji konec svojih tlačiteljev.

Tudi v svetovni vihr, ko je mala Srbija prešla vse faze opoteče vojne sreče ter doživela sijajne zmage kakor tudi popolno propast domovine ter grozot polni umik preko albanskih gora, se je kralj Peter izkazal kot vreden sin svojega naroda. Delil je z njim vse trpljenje in pomanjkanje, bil pa je tudi on, ki po tem orjaškem udarcu ni k'nil in ni izgubil vere v končno zmago.

Po petnajstih letih svoje vlade je kralj Peter izvršil večji del svojega programa: osvobodjenja jugoslovenskega naroda izpod tuje nadoblasti ter na večer svojega življenja doživel povečanje svoje države, kakršno so mu slikale komaj najsmelejšje sanje. Zadnja leta so mu fizične moči močno opešale vsled prestalnih naporov in ga je v vladi kot regent nadomestil današnji naš kralj Aleksander.

Zgodovina, ki ne pozna sentimentalnosti, je s kruto roko napisala Obrenovićem svoj mane, tek, fares in jih izbrisala z lica zemlje; teh dvajset pet let, odkar je pradedovski prestol prešel zopet na lozo Karađordjevičev, pa je dokazalo, da je bila odstranitev nespodobne dinastije v interesu našega naroda, da je bila zgodovinska potreba, kajti velika doba je rabila na čelu naroda vladarsko rodbino, ki z narodom čuti in živi.

Preteklo četrto stoletje znači eno izmed najvažnejših faz v zgodovini Srbov, Hrvatov in Slovencev in danes, ko mirno in objektivno obračamo poglede nazaj v polpreteklo dobo, polno vevaznih političnih dogodkov, preobratov in temeljnih izprememb v mišljenju našega ljudstva, moramo priznati, da ni slučaj, da so se te dalekosežne izpremembe izvršile baš pod načelstvom kraljevske hiše Karađordjevičev, kakor ni slučaj, da je med Slovenci baš napredna javnost s prvega početka vzdignila na svoj štiti njih ideje, stremenje po ujedinjenju vseh Jugoslovenov.

Linijo teh idej so slovenski naprednjaki čvrsto držali skozi vse strahote svetovne vojne. Ponesli so jih v ječe in internacije, v vojaške edince in v dobrotoljivski pokret, dokler niso izpod tlečega pepela tudi doma bruhili na dan z elementarno silo in prisilili vse nasprotnike, da so se jim uklonili in jih priznali.

Z zadoščenjem beležimo danes po dvajset letih napredni Slovenci: Zgodovina je potrdila ideje Karađordjevičev in z njimi dala prav nam, ki smo se ob njih ogreli ter jih širili.

Vladna večina na umiku

Globok vtis veličastne osiješke manifestacije. — Vladni poslanci sami zahtevajo pogajanja z opozicijo

Beograd, 11. junija r. V političnih krogih so danes živahno komentirali včerajšnje izjave g. Pribičevića in Stjepana Radića na velikem shodu KDK v Osijeku, o katerem poročamo na drugem mestu. Predvsem je vladne kroge vznemirila napoved nadaljevanja borbe proti sedanemu režimu in zahteva po razpisu novih volitev. Vladinovi so sicer sami v zadnjem času ponovno grozili opoziciji z razpustom Narodne skupščine, vendar pa je opaziti, da bi jim takšen razvoj dogodkov bil najmanj všeč. Počez odločne borbe KDK v Narodni skupščini jih najbolj vznemirja naraščajoča moč KDK med narodom. To je pokazal tudi nedeljski shod v Osijeku, kjer se je zbrala deset tisočlana množica kljub temu, da so se oblasti, kakor beležijo listi, posluževale najrazličnejših radikalnih metod, da preplašijo narod in mu onemogočijo udeležbo na shodu.

Vse to je dalo vladinovec povod, da so začeli resno razmišljati o tem, kako bi ohranili svoje pozicije in preprečili nadaljnji pohod KDK. Predvsem smatrajo vladni krogi za potrebno, da vlada preneha z nadaljnjim izzivanjem opozicije in ji s takimi merami, kakor se jih je poslužila v soboto v Narodni skupščini, ne daje še novega

agitacijskega gradiva proti režimu. Zdi se, da je ta struja v vladnih strankah v večini, ker se je že na današnji seji opazala večja popustljivost vlade napram opoziciji.

O tem poročata tudi današnje «Vreme», ki naglašajo, da je v radikalski in demokratski stranki velika večina narodnih poslancev nezadovoljna s postopanjem vlade in da zlasti obsoja nastop policije v Narodni skupščini. Ti poslanci so mnenja, da vlada s takim postopanjem po nepotrebnem izziva opozicijo in ustvarja napetost, ki vladi ne more koristiti. Ti poslanci so, kakor doznava «Vreme», zahtevali od vlade, naj stopi z opozicijo v stike, da se najde možnost mirnega sodelovanja. Vlada naj upošteva zahteve opozicije vsaj toliko, da preneha sedanja obstrukcija. Zlasti pa zahtevajo, da vlada na svojo pest ne sme proti opoziciji ničesar podvzeti, marveč mora vselej, kadar namerava poseči po ostrejših merah, predhodno konzultirati vse šefe parlamentarnih skupin vladne večine.

Včeraj se je vršil dolgotrajen sestanek med dr. Korošcem in Veljo Vukičevićem. «Vreme» poroča, da sta na tem sestanku razpravljala o položaju ter da je dr. Korošec obljubil Vukičeviću vsa podpora svoje- ga kluba v borbi proti opoziciji.

Razprava o obtožbi proti dr. Subotiću

Vladna večina je nehala z izzivanjem opozicije, zato sta potekli obe včerajšnji seji razmeroma mirno

Beograd 11. junija p. Današnja seja Narodne skupščine je bila dokaj mirnejša, nego so bile seje zadnjih dni. Le ob priliki razprave o zapisniku, ki je zopet netočno zabeležil dogodke na sobotni seji, je prišlo do viharnejših nastopov med opozicijo in vladno večino. V splošnem pa je vlada v Narodni skupščini še vedno velika nervoznost in napetost ter bi bil zadostoval je najmanjši povod, da bi se bili ponovili viharji prizori zadnjih dni. Že na današnji dopoldanski seji pa se je pokazalo, da je v vladi zmogala treznost in da se je skrbno izogibala vsakega novega izzivanja.

Med dopoldansko sejo se je vršila kratka seja ministrskega sveta, na kateri je vlada razpravljala o tem, kako bi strla obstrukcijo opozicije in omogočila delovanje Narodne skupščine. Z ozirom na odpor v lastnih vrstah se vlada ni upala izvršiti svoje prvotne namere in se poslužiti ostrejših sredstev, marveč je samo sklenila, da se bodo do nadaljnjega vršile seje Narodne skupščine dopoldne in popoldne.

Dopoldanska seja

Dopoldanska seja Narodne skupščine se je pričela ob 10.30. Po prečitani zapisnika se je vnela zopet zelo ostra debata o netočnosti zapisnika. Prvi je dobil besedo Vojta Lazić, ki je dokazoval, da je zapisnik skrajno pomanjkljiv in netočen. V Narodno skupščino ni prišlo samo 6 orožnikov, kakor je zabeleženo v zapisniku, marveč 9. Tudi ni točno, da so bili izključeni poslanci »odvedeni« iz dvorane, marveč je bila vsa skupščina priča, da so jih orožniki dobesedno odnesli. Protestirali proti izpraznitvi galerije, zlasti pa kritizirali, da je policija izpraznila tudi novinarsko ložo, ker je bila s tem onemogočena kontrola javnosti in je seja Narodne skupščine postala tako tajna.

Med Lazićevim govorom je prišlo do ostrega prekanja med posl. Vilderjem in demokratom Timotijevićem, ki se je razsrdilo tudi med ostale poslance, tako da je nastal v dvorani zopet oglušajoči krik. Ko se je nemir nekoliko polegel, je skupščinski tajnik izjavil, da sprejme zahtevani dopravek zapisnika.

Posl. Pribičević je zahteval, naj se v zapisniku ugotovi, da na zadnji seji ni bil navzoč niti ministrski predsednik, niti notranji minister niti zunanji minister. Manjkala sta tudi minister vojne in minister financ. Tudi vojni minister nikdar ne prihaja na seje, kakr pa slioh ni njegova dolžnost, da prihaja v Narodno skupščino. To je parlamentarni režim, ki smo ga našli, ko smo prišli semkaj. Odsoten je bil tudi finančni minister, ker je zaposlen s pogajanjem za posojilo. Ta pogajanja stanejo našo državo ogromne vsote, a so končala s popolnim fujaskom.

Na zahtevo opozicije se je nato zopet vršilo polnoimeno pozivanje poslancev, da se ugotovi kvorum. Navzočih je bilo 253 poslancev. Nato so govorili k zapisniku še: dr. Maček, dr. Drlićev in Sava Kosanović, ki so ostro ožigosali naval žandarmerije v Narodno skupščino in obsojali predsednika Narodne skupščine, ugotavljajoč, da je kršil pravilnik. Vladna večina je nato odobrila zapisnik, kakr je g. Pribičević ponovno zahteval besedo in govoril o kršitvi poslovilnika. Napadali je zlasti demokrate, ki so se hoteli postavljati kot levicariji, a so danes najhujši reakcionarci.

Šele ob 12.30 je končno prešla Narodna skupščina na dnevni red in pričela razpravo o obtožbi proti bivšemu ministru pravde dr. Dušanu Subotiću.

Prvi je dobil besedo posl. dr. Sekula Drlićev, ki je uvodoma orisal delovanje sedanega režima v splošnem, češ, da hoče napraviti iz oblasti leglo korupcije. Odpor, ki se proti temu pojavlja v narodu in ki ga dokumentira v parlamentu opozicija, hoče vlada steti z nasiljem. Sedanji režim pomeni negacijo vsakega reda in zakonitosti in se zato ni štiti. Če je tudi minister pravde zagrešil, ko očito zakonolomstvo, kakršno mu očiti, btožnica.

Pribičević: Svoje nespособnost je doku-

mentiral zlasti v Haagu, kjer je upropastil milijarde.

Ob 14. je bila seja prekinjena in se je nadaljevala popoldne ob 5.

Popoldanska seja

Na popoldanski seji je posl. Drlićev nadaljeval svoj govor in se podrobneje bavil z obtožbo proti dr. Subotiću. Naglašal je, da obtožbeni minister v svojem odgovoru na obrobno samo priznava, da je samovoljno pustil izpraznjeno mesto predsednika skupščine. Smešno je, če se pri tem sklicuje na teorije dr. Laze Markovića, ki je bil sam pod obtožbo zaradi koristoljublja in katerega je rešila samo vladna večina, da ni dobil zaslužnega plačila. Žalostno je, da zavzema človek, ki je tekom svojega ministrovanja pokazal toliko nespособnosti, sedaj najvišje mesto v našem pravosodju. Ko se bo glasovalo o obtožnici, ne bo šlo za to, da dobi obtožbeni primeren kazen, marveč za to, da dobi zadoščenje naše celokupno pravosodstvo, ki je bilo pod njegovim ministrovanjem omadeževano.

Nato je povzel besedo posl. dr. Maček, ki je očital obtožbenemu dr. Subotiću, da je uvedel tudi v naše pravosodje partizanstvo, kakršnega doslej nikdar ni bilo. Navedel je številna imenovanja, ki so bila izvršena le po strankarskih vidikih. Dr. Maček je zaključil svoja izvajanja z ugotovitvijo, da dr. Subotić v svojem odgovoru sam priznava krivdo in je zato obtožba proti njemu povsem utemeljena in upravičena.

Zadnji govornik je bil poslanec SDS dr. Milan Kostić, ki je bil svoječasno uradni ministru pravde in dobro pozna delovanje bivših ministrov. Dr. Kostić je v svojem govoru obširno orisal pogubno in škodljivo delovanje dr. Subotića in je podprl svoja izvajanja z navedbo točnih podatkov in dokumentov. Opozoril je na težaven položaj, v katerem se nahaja pravosodje zlasti v prečankah kraljih in ki ga je pripisoval v prvi vrsti nespособnosti dr. Subotića. Dr. Subotić je tako površno sestavil proračun svojega resora, da prihaja sedaj z vseh strani neprestane pritombe, da sodišča ne morejo izvršiti svojih nalog in da je ogroženo njih poslovanje. Celo kaznilnice so zaradi nezadostnih kreditov prisiljene, da odpustijo osebe, s čemer je ogrožena javna varnost. Nikdar partizanstvo v ministru pravde ni tako cvetelo, kakor pod ministrom dr. Subotićem. Vse personalne zadeve je odvzel resornim uradnikom in jih koncentriral v svojem kabinetu, da je lahko tembolj nemoteno izvajal partizanstvo.

Seja je bila ob 21. zaključena. Prihodnja seja bo jutri dopoldne ob 9. Pričaten je še 46 govornikov. Pozornost je vzbudilo v parlamentarnih krogih dejstvo, da so se zamloradniki, ki so doslej zavzemali skrajno levo, preselili v sredino in se pomešali med poslance KDK.

Konferenca demokratskih ministrov

Beograd, 11. junija. p. V kabinetu zunanega ministra dr. Marinkovića se je vršila danes dopoldne dolgotrajna konferenca demokratskih ministrov, ki se je udeležil tudi g. Davidović. Na konferenci so razpravljali o političnem položaju, ki se je zadnje dni zaradi odločnega nastopa opozicije poostil. Demokrati so prišli v zelo mučen položaj, ker vali opozicija glavno odgovornost za početje vlade baš na demokrate, ker bi radikali brez podpore demokratov ne mogli iti tako daleč. Na konferenci so demokratski ministri razpravljali zlasti o tem, kako stališče naj zavzamejo če bo opozicija nadaljevala obstrukcijo v Narodni skupščini. Govorilo se je tudi o spremembi skupščinskega poslovilnika, vendar pa so bila naziranja zelo različna, ker se demokratski poslanci protivijo spremembi, kakor jo predlaga Vukičević. Na včerajšnji konferenci ni prišlo do nikakih sklepov in se bodo posvetovanja jutri nadaljevala.

Žalostna usoda Nobileve ekspedicije

Podrobnosti o nesreči, ki je zadela „Italo“

Iz prvih poročil generala Nobila je razvidno, da se je odtrgala od zrakoplova gondola, v kateri je ostal Nobile in 8 mož, dočim je 7 mož zrakoplov nesel dalje, med njimi češkega in švedskega znanstvenika

Rim, 11. junija, o. Vsa Italija nestrpno pričakuje novih poročil o usodi polarne ekspedicije. Po vesteh, ki prihajajo iz Kingsbaya, je radiopostaja ladje Città di Milano še vedno v stikih s posadko «Italie». Po dosedanjih poročilih je mogoče ustvariti si sledečo sliko o nesreči, ki je zadela Nobilevo ekspedicijo:

Ko se je «Italia» vračala v četrtek 24. maja proti oporišču v Kingsbayu, jo je presenetil hud vihar, ki se mu ni mogla upirati. Izredno močan veter se je polastil zrakoplova in ga gnal proti vzhodu ob obalah Severovzhodne zemlje. Na zrakoplovu se je naredila debela skorja ledu, ki ga je pritiskala k tlom. Zaradi vetra je moral spodnji del zrakoplova, kjer je bila ladjska s kabinami, večkrat zadeti z vsilo ob led. Gnana po viharju je «Italia» kot ogromna žoga odskakovala od ledenikov.

Kahih 6 milj daleč od otoka Foyna v bližini vzhodne obale Severovzhodne zemlje je ladjska zopet z vsilo udarila ob tla in se je odtrgala od zrakoplova, ki se je olajšan zopet dvignil in posilil nadaljeval pot proti vzhodu. Nobile domneva, da je trup zrakoplova prišel na zemljo kakih 30 km daleč od kraja, kjer se je odtrgala ladjska. V ladjski je bilo razen Nobila še 8 oseb, ostalih 7 članov ekspedicije pa je odneslo v trupu dalje proti vzhodu. Med njimi sta tudi oba inozemska učenjaka, švedski meteorolog Malmgren in češki fizik Behounek. O usodi tega dela posadke ni še ničesar znano. Če so srečno pristali, imajo baje dovolj živeža in tudi puške ter strelivo.

Danes demisijsa nemške vlade

Sestava nove vlade poverjena socijalnemu demokratu Müller-Frankenu

Berlin, 11. junija. s. Po dosedanjih razgovorih o sestavi nove vlade bo imenovan najbrže za novega državnega pravosodnega ministra Guerard. Prometno ministrstvo bo prevzel znani demokratski poslanec Dietrich.

Po dosedanjem stanju pogajanj bodo prišle v novo vlado naslednje osebnosti: izmed socijalnih demokratov poslanec Müller-Franken kot državni kancelar; Sievering kot notranji minister; Hilderding kot finančni minister, in najbrže še četrti socijalni demokrat kot prehranjevalni minister. Med centuramaš pridejo v poštev Guerard kot

pravosodni minister, Branns kot delovni minister in morda še tretja osebnost kot minister za zasedeno ozemlje. Iz nemške ljudske stranke bodo vstopili v vlado dr. Stresemann kot zunanji minister in dr. Curtius kot gospodarski minister; iz bavarske ljudske stranke Schätzl, ki je bil dosedaj poštni minister; izmed demokratov pa Dietrich kot prometni minister, dočim bo obratno ministrstvo obdržal general Grüner. Vlada bo jutri popoldne podala demisijsko, nakar bo državni predsednik poveril sestavo nove vlade poslancu Müller-Frankenu.

Slovenska politika v rokah CSR in Jugoslavije

Prega, 11. junija. g. V Plznu se je vršil drugi kongres češkoslovaško-jugoslovenskih lig. Kot slavnostni govornik je nastopil prosvetni minister dr. Hodža, ki je med drugim izjavil, da tvori politično, gospodarsko in kulturno sodelovanje obeh narodov najboljšo podlago za njihovo politično svobodo. Odgovornost za slovensko politiko in njeno bodočnost nosita odslej Jugoslavija in Češkoslovaška. Minister je naglasil, da tvori slovensko sodelovanje akcijski program obeh svobodnih držav v okviru mednarodnega sodelovanja. Z ozirom na to, da se Avstrija in Nemčija z izdelovanjem skupne juridične strukture približujeta bosta lahko tudi slovanski državi v mnogih točkah zakonodaje in uprave postopali enako. Jugoslovensko delegacijo poč vodstvom ministra Trifunovića je tvorilo 64 zastopnikov. Kongres se je bavil v glavnem z vprašanji sodelovanja na gospodarski in kulturnem polju.

Zaključek razstave v Skoplju

Skopje, 11. junija. Včeraj je dospel sem minister trgovine dr. Spaho, ki si je s svojim spremstvom ogledal vse oddelke razstave med njimi tudi etnografski oddelke ter ikonostas, ki ga je izdelal nestor Aleksejevič za cerkev kralja Aleksandra na Oplenju. Posebno velik vtis so napravili na vse prisotne tekstilni proizvodi iz Južne Srbije ter obleka, ki jo je hmelijska občina podarila kraljici Mariji. Po pregledu je bila razstava zatvorjena.

Trgovinska pogajanja z Avstrijo

Beograd, 11. junija p. Med našo in avstrijsko vlado je bil dosežen sporazum, po katerem se bodo pogajanja za revizijo trgovinske pogodbe nadaljevala 16. junija na Dunaju.

Občinske volitve v Ogulinu

Ogulin, 11. junija č. Včeraj so se vršile občinske volitve v Ogulinu. Ker v vasi Jasenu niso volili, še ni znan končni rezultat. Dosedaj so dobili Hrvatski blok 962, SDS 761, oficijelni radikali 121, HSS pa 534 glasov.

Jules Sauerwein v Zagrebu

Zagreb, 11. junija č. Nocoj ob 8. je prišel v Zagreb politični sodrnik pariskega «Matina» Jules Sauerwein, ki je potoval po Jugoslaviji iz Osjeka preko Sarajeva, Dubrovnika in od tu s parnikom do Sušaka. Spremlja ga uradnik informacijskega urada zunanjega ministrstva Andjelković.

Seja ministrskega sveta

Beograd, 11. junija. p. Ministrski svet, ki je imel že dopoldne v Narodni skupščini krajšo sejo, se je sestel tudi popoldne v ministrskem predsedstvu. Po izjavi poedinih ministrov, so na seji razpravljali zgolj o resornih zadevah. Po seji še je sicer govorilo, da je ministrski svet razpravljal tudi o posojilu, vendar pa je gosp. Vukičević to odločno zanikal, češ da je vsa zadeva v rokah finančnega ministra. Prometnemu ministru so bili odobreni razni krediti za nabavo železniškega materiala. Dalje in bil sprejet pravilnik, ki ga je predložil minister za narodno zdravje in ki dojača, da se v Srbiji ukinejo vse drogerije. Ostale bodo le one, ki se bavijo s prodajo na veliko. Nadalje je bilo sklenjeno, da bo zastopal našo državo na kongresu književnikov v Londonu in v Oslu gosp. Oton Zupančič. Ministru za narodno zdravje je bilo odobreno posojilo 20 milijonov Din pri Državni hipotekarni banki za modernizacijo Vrnjačke Banje in 2 milijona Din za zgradbo laboratorija za izdelavo raznih serumov, ki jih moramo sedaj uvažati iz inozemstva.

Radić petdesetletnik

Zagreb, 11. junija n. G. Stepan Radić je slavil danes 50 rojstni dan. Pri tej priliki so prišle v Zagreb številne deputacije strankinih organizacij ter se jim je zahvalil v daljšem govoru, v katerem se je dotaknil tudi politične situacije in med drugim naglasil: »Tudi ona inteligenca, ki danes ni v naših vrstah, vidi, da politika, ki jo vodi KDK, odgovarja potrebam našega naroda in da rešuje tudi Srbijance. To so uvideli baš prečanki Srbi. Napram Madžarom nismo bili nikdar tako ponižni, kakor so federalisti in frankovci napram Vukičeviću danes. Nastop policije v Narodni skupščini je bil neuprimeren in nepotreben. Če bi bil posl. dr. Korošec na svojem mestu, bi se ankete, ki jo predlagamo mi ne branil, marveč bi jo sam zahteval. Vukičevićevi vladni manjka moralna in intelektualna moč. Radi svoje nespособnosti ne more delati. Proti tej vladi pa ni samo KDK, marveč tudi ogromna večina radikalskega in muslimanskega poslanskega kluba. Mi imamo danes vlado, ki je narod ne mara. Prepričan sem, da pride še v letošnji jeseni od novih volitev, če ne bomo prej dobili nove vlade brez policajcev.«

Mogočna manifestacija KDK v Osijeku

Kljub neugodnim razmeram se je zbralo do 10.000 ljudi. - KDK bo do skrajnosti nadaljevala borbo proti režimu. - Potreba novih volitev in revizije ustave

Za manifestacijsko zborovanje KDK v Osijeku je vladalo ne samo po vsej Slavoniji in Baranji veliko zanimanje, temveč tudi med političnimi krogi, ker je znano, da Slavonija ni najmočnejša trdnjava KDK, saj so imeli doslej tamkaj tudi radikali in davidovičevci močne postojanke. Zborovanje je proti pričakovanju sijajno uspelo in se ga je udeležilo okoli 10 tisoč ljudi. Veliki shod se je vršil na poljani za osiješkimi veleseljstvom. V znamenju sedanega režima je bilo koncentrirano v Osijeku orožništvo iz vse oblasti, kar pa je bilo seveda povsem nepotrebno, ker ni došlo do nobenih incidentov. Policija je sicer skušala po zborovanju onemogočiti sprevod, ki je spremljal voditelja KDK Pribičevića in Radića skozi mesto, vendar pa zaradi intervencije poslanca Save Kosanovića, tudi ob tej priložnosti ni prišlo do izgreda.

Velikšno zborovanje je otvoril ob 10. dopoldne nar. poslanec Ljuba Maštrović, izvoljen v osiješkem srezu. Pozdravil je zborovalce, predvsem pa voditelja KDK Pribičevića in Radića ter ostalih 12 poslancev, ki so došli z njima na shod. Zatem je najprej govoril posl. dr. Shvegel, ki je pozdravil zborovalce v imenu Slovenije, nato v imenu požeške županije posl. Juraj Demetrović, posebno živahno pa je bil pozdravljen posl. Sava Kosanović, ki je svojo ječasnjo zaradi svojih energičnih nastopov v parlamentu doživel tudi v Ljubljani tako burne ovacije. Govorilo je še sedem poslancev, ki so pozdravili zborovalce v imenu svojih volilcev, nakar je dobil besedo

Svetozar Pribičević,

ki je burno pozdravljen izvajal med drugim:

Pred vojno je videl vse jugoslovenski narod v Beogradu žariti svobode, ker je kralj Peter Karagorgijević proglasil geslo, da se more samo v svobodi vzgajati narod za svobodo. Leta 1918, ob prevratu sem stavljal v hrvatskem saboru predlog, naj kraljevina Hrvatska prekine vse državno-pravne zveze z Avstrijo. In Ogrski ter so združili s Srbijo in Crno goro v skupno državo. Mislim, da bomo v svoji novi državi lahko mirno živeli ter posvetili vse svoje moči delu za gospodarski in kulturni napredek.

V novi državi pa smo doživeli še večje in strašnejše borbe, kakor smo jih imeli pod Avstro-Ogrsko. Doživeli smo celo to, da je na poziv predsednika Narodne skupščine prišla v skupščinsko dvorano žandarmerija, da vrže s silo iz nje narodne poslance, ki so bili na nezakonit način izaljučeni od sej.

Policajska in prava večina

Radiću in meni očitajo, da počeva spoštovati Narod. skupščine. Gotovo sva oba za to, da se spoštuje prava legalna večina naroda. Gotovo sva med prvimi, ki smo za to, da večina Narodne skupščine vlada, toda zahtevamo, da naj bo večina izvoljena od svobodnih ljudi in na svobodnih volitvah. Radić in jaz bomo spoštovali večino, ki bo prišla po svobodni volji naroda v Narodno skupščino, toda pred vsem narodom moramo reči, da ne spoštujemo in da ne bomo spoštovali niti še pokorili sklepom večine, ki sta jo žandarmerija in policija poslali v skupščino. Ako želi gospoda v Beogradu, da bomo spoštovali večino, naj najprej razpusti Narodno skupščino, potem pa naj se volitve izvedejo pod kontrolo vseh strank. Ali pa naj se razpusti Narodna skupščina in naj izvede volitve nevtralna izvenstrankarska vlada, ki bo imela edino skrb, da bodo volitve čiste in svobodne. Potem bo Bograd videl, da se bodo Radić in Pribičević ter vsi njihovi prijatelji in ves narod v teh krajih pokorili večini, ki bo izšla iz takih svobodnih volitev. Ljudje, ki so v Beogradu z žandarji in nasiljem odstranili narodne poslance s seje, so zadali našemu parlamentu in parlamentarizmu, predvsem pa sebi smrtni udarec.

Sedanemu režimu boj do skrajnosti

Na ta način si vlada ni zagotovila možnosti dela v Narodni skupščini in podaljšanja svojega bednega življenja. KDK napoveduje sedanji vladi boj do skrajnosti in v tem boju bo vzdržala do konca. Uporabila bo vsa sredstva, ki jih ima na razpolago v parlamentu in izven njega med narodom. Ako bo hotela Vukičevićeva in Davidovičeva vlada delati v sedanji Narodni skupščini, bo morala poklicati na vsako sejo orožnike.

Potreba revizije ustave

Z Radićem nisva nikdar rekla, kar nama podtikajo, da moramo biti v vladi. Delamo, toda žal vidimo, da se razmere v naši državi ne morejo urediti brez temeljite preureditve naših državnih ustanov in zakonov. Ni dovolj, da vstopita Pribičević in Radić v vlado, treba je, da imata v vladi jamstvo in možnost, da se razmere izpremenijo tako, da bo narod res občutil, da se mu godi bolje.

Imamo izkušnje, da v sedanjem položaju z današnjo ustavo ni zagotovljena možnost, da bi se razmere tako izpremenile, da bi se zadostilo zahtevam po enakosti, svobodi, ravnopravnosti in dostojanstvu človeka. Ako hočemo, da se zahteve v polni meri zadovoljimo povsod, potem je potrebno, da podvržemo sedanjo ustavo reviziji. Ne trdimo z Radićem, da se v današnjih razmerah ne more ničesar storiti, ne rečemo tudi niti tega, da je izprememba ustave nekaj, brez česa se ne more misliti nobena vlada v tej državi. Ako pa smo pripravljene za realno politiko, ki računa s sedanji razmerami, potem smatramo izpremembo ustave za svoj cilj, s katerim se ima doseči boljše in popolnejše stanje v naši državi. Z izpremembo ustave je treba za-

gotoviti vsem Srbom, Hrvatom in Slovencem, da se bo vsakdo počutil kot gospodar v svoji državi.

Nočemo žandarske države

Dogodki, ki so se odigrali v Beogradu, so me globoko pretresli, ker sem mislil, da bi ne mogli biti nikdar mogoči. Videli smo žandarje v palači predsednika vlade in v vseh ministrstvih, sedaj smo jih videli tudi v Narodni skupščini. Nimamo ničesar proti orožnikom kot ljudem, ker so med njimi tudi dobri in mirni. Mi smo samo proti sistemu, ki predstavlja našo državo pred kulturo Evrope kot žandarsko državo. Ako bi mi kdo dejal, da se v hrvatskem saboru predlagal ločitev Hrvatske od Avstro-Ogrske in zedinjenje s Srbijo ter Crno goro, da se bo v Beogradu kaj takega pripetilo, bi ga poslal v nožniško.

Vemo, da je ves naš narod v teh krajih pa tudi v Makedoniji, Srbiji in južni Srbiji silno nezadovoljen z razmerami v naši državi. Zato je naša dolžnost, da ustvarimo solidarnost vsega naroda v borbi za ravnopravnost in enakost, zaradi česar pozdravljamo slavonske demokrate, ki so imeli pogum, da zapuste v tem kritičnem času srbijansko stranko, ki se ne briga za interese naših krajev in potrebe tujakinskega naroda. Moramo reči, da so v tem trenutku našega boja vsi izdajalci, ki podpirajo sedanje srbijanske stranke v boju proti nam. Nismo proti Srbijancem in se hočemo z njimi sniti v skupni stranki, v skupni politični organizaciji, to pa ni mogoče s sedanji srbijanskimi strankami, ki nočejo brata za brata, temveč hočejo bratu gospodariti.

V Srbiji nastopa nova generacija

Zadržanje naših srbijanskih bratov v času manifestacij v Beogradu nam je vilo upanje, da bomo mogli s temi in takimi Srbijanci najti se pri istem delu ter se skupno osvoboditi režima tiranije. Zadržanje bratov Srbijancev v krvavih dneh je uveljavilo idejo edinstva našega naroda in vero, da ga bomo obvarovali, ojačili in razširili, ker hočemo v to edinstvo privediti tudi Bolgare. (Živahno odobravanje). Bo bomo ustvarili tako veliko Jugoslavijo, bo bomo postali prava velesila ter bomo večji in močnejši od sosednje Italije. Mi hočemo mirne in dobre odnose z vsemi sosednjimi državami, tudi z Italijo. Kadar pa gre za našo državo in pravice našega naroda, sporočamo Italiji: Prste k sebi. Mi nečemo ničesar tujega, toda vsakdo naj si zapomni, da ne damo niti pedla svoje zemlje. Svetozar Pribičević je končno omenil slovo, ki vlada med HSS in SDS, ter je dejal:

Pribičevićev govor je množica sprejela z burnim odobravanjem in dolgotrajnimi ovacijami.

Nato je govoril enako živahno pozdravljen kot zadnji govornik še

Stjepan Radić,

ki je v svojem govoru med drugim izjavil: Kadar se razpravlja v parlamentu, vladne večine ni. Ona je topa in glupa, preplašena in prestrašena in šele ko zazvone zvonci za glasovanje, zdrvi skupaj. Temu moramo napraviti konec. Prečanski kraji volijo 199 poslancev, od katerih jih imamo danes 85. To je malo. Po vsem tem, kar je dr. Korošec napravil, bo izgubil najmanj polovico mandatov v Sloveniji. Več ne bo, ker so Slovenci slabši v tem oziru kakor Tirolci. Tirolci so prišli k pameti, oni pa še niso. Tirolci pravijo: »Najprej svoboda«, Slovenci pa: »Vera je v nevarnosti«. To je njihova slaba stran. Ni pa vera v nevarnosti, temveč cencirarija. Dr. Spahov se zadržuje čudno. Obdržati more vse, ali pa tudi vse izgubiti.

Preostane 150 mandatov v prečanskih krajih, ki jih moremo složno organizirati dobiti. Mi smo stalni regulatorji in reformatorji, ki upravljamo in popravljamo državo. Naši bratje Srbijanci, ne oni cencirari, so mnogo napravili, da se je ustvarila država. Moglo bi se reči in bo zgodovina tudi rekla, da so delali več kakor mi, vendar pa niso zadosti zgradili hiše in ogradili vrta.

Sodelovanje prečanov in srbijancev Skoz sto let je Srbija vodila vojaško in diplomatsko politiko, sklepala posojila za oboroževanje in kakor se vidi, je bilo to dobro. Toda notranja politika Srbije ni bila pravilna, ekonomska in socialna. Edini resni poskus je bil združni pokret Avramovića, ki pa ga je tudi preganjala radi-kalija.

Izkušnja je pokazala, da se brez nas prečanov država ne more urediti. V bodoče bo treba, da sestavimo vsako vlado mi prečani vsaj za 50 let v sodelovanje s Srbijanci. Doslej so vladali oni brez nas in upropastičili državo. V bodoče bomo sodelovali z njimi v njihovem in našem interesu.

Delali bomo na to, da pride namesto sedanje vlada, ki bo spoštovala zakon. Ni treba, da bi bili v tej vladi tudi mi. To bo samo prehodna vlada in potem bodo prišle volitve. Ako bo vlada kršila ustavo in ne bo znala zagotoviti svobodnih volitev, jih bomo mi zagurali. Zato ne bo nikdar več nasilnih volitev. Naj skušajo presipati kroglice in naj pridejo orožniki izganjati čuvarje skrinice, pa boste videli, kaj bomo naredili. Če pa bodo svobodne volitve, bomo dobili vsaj relativno večino.

Tudi Radićev govor so zborovalci spremljali z vzharnim prijetenjem in ob zaključku prirejali poslanecem KDK brezkročne burne ovacije. Po opoldanskem skupnem kosilu na katerem je nastopilo tudi več govornikov, se je Radić odpravil v Zagreb, Pribičević in drugi poslanci pa nazaj v Beograd.

Rumunsko-madžarski optantski spor

Sveta Društva narodov se je na eni svojih zadnjih sej bavil znova o sporu med Rumunijo in Madžarsko, tičočem se optantskega vprašanja.

Spor je zelo kompliciran, ker ne gre le za materialne, marveč tudi za važno principijalno odločitev. Rumunija je pri izvedbi agrarne reforme razstila tudi velika veleposestva madžarskih magnatov na Erdeljskem. Prisodila jim je sicer odškodnino, ali ne v oni višini, kakor si želijo madžarski grofje, vendar pa v isti izmeri, kakor rumunskim veleposestnikom, ki jih je agrarna reforma tudi prizadela.

Madžarska se je oficijelno zavzela za depozitarno magne, ki so hkrati madžarski optanti, zahtevale zanje odnosno za njihova posestva polno odškodnino, ki znaša nič manj kot 300 milijonov zlatih kron. S to zahtevo se je obrnila na Društvo narodov in zahtevala njegovo intervencijo.

V Ženevi se spor vleče že več let. Svet Društva narodov je pozval obe državi, da se sporazumeta, kar pa ni bilo mogoče realizirati. Tedaj je madžarska vlada zahtevala, naj se spor predloži haškemu razsodišču. Ali temu predlogu se je odločno uprta Rumunija, ki je absolutno odklonila vsakršno izven Društva narodov stoječe razsodišče, sklicujoč se pri tem na nekatere določbe trianonske mirovne pogodbe, ki v optantskih zadevah takega razsodišča ne priznava. Rumunija stoji na stališču, da gre pri tem za notranjo rumunsko zadevo in da bi mednarodno razsodišče temu stališču v principijalnem oziru nasprotovalo. V septembru lanskega leta je svet sprejel resolucijo, s katero se stvarno priznava rumunsko stališče, zato je Madžarska protestirala. V marcu letošnjega leta je sveta napravila majhno koncesijo Madžarski in je svetovno mešano razsodišče, kar pa je Rumunija smatrala za principijalno neskladno z dosedanjim stališčem Društva narodov in mirovno pogodbo in je zato resolucijo odklonila.

Svet Društva narodov je napravil sedaj enostavno odločitev. Sklenil je, naj se rešitev optantskega spora prepusti kratkoročno direktnim pogajanjem obih prizadetih držav.

Stvarno pomeni najnovejši ženevski sklep ugoditev rumunskim zahtevam. Zato se je Titulescu izjavil, da resolucijo sprejme. Grof Apponyi pa je obžaloval, da svet odločitev ni prepustil mednarodnemu razsodišču in izjavil, da od direktnih pogajanj po dosedanjih izkušnjah ni upati nikake rešitve. Pri glasovanju o resoluciji pa ni hotel glasovati.

Titulescu je smatral za umestno, da se zahvali svetu odnosno poročevalcu Chamberlainu za odločitev na ta način, da je naknadno, to je po glasovanju, priglasi predlog, v katerem ponuja madžarskim optantom odškodnino na ta način, da se vrata v madžarske reparacije, in postavlja predlog, da prevzame vlogo posredovalca eden izmed članov sveta — naznačil je pri tem Chamberlaina, ki pa se je, kakor pristavlja poročilo, ob teh besedah od srca nasmejal. Apponyi se o predlogu meritorno ne hotel izraziti, češ, da naj se z njegovo izjavo možnost za prijateljsko rešitev ne poslabša, izjavil pa se je ipak proti kombinaciji optantske odškodnine z reparacijami.

Svet je nato še enkrat, kakor že ob resoluciji, naglasil, da se ne misli več pečati s sporom, razen da vzame eventualno rešitev, ki se doseže v direktnih pogajanjih, na znanje. S tem je zadeva likvidirana za Ženevo in Madžari in Rumuni so v svojem sporu zopet tam, kjer so bili, Rumunija pa je vsekakor na boljšem.

Demisija generala Čangkajška

Peking, 11. junija. (pa.) Vrhovni poveljnik južnih kitajskih čet Čangkajšek je demisioniral.

London, 11. junija. (be.) Ostavka vrhovnega poveljnika južnokitajskih čet Čangkajška se potrjuje. General utemeljuje svojo demisijo z izjavo, da je zasedbo Pekinga dovršil svojo nalogo.

Peking, 11. junija. (lo.) Diplomatski zbor je protestiral proti postopanju generala Fenga, ki je razorožil mukdensko brigado, katero je pustil Čangtsojin pri svojem odhodu iz mesta, da vzdržuje mir in red. Južnokitajske čete so obljubile, da bodo pustile to brigado, da se umakne proti severu.

London, 11. junija. s. Reuterjev urad poroča iz Šanghaja, da so bili sinoči v raznih mestnih delih in ob mestnem zidu v Mukdenu izvršeni bombni atentati. Večino bomb so vrgli atentatorji proti japonskim upravnim poslopijem. Človeških žrtev ni bilo. Japonskega uradništva se je polastila velika panika.

Madžarska hoče stopiti na plan

Budimpešta, 11. junija. g. Poslanec Rassey je izjavil, da po zadnjih skušnjah v Ženevi, Madžarski ne bo preostalo drugega, kakor da pred svetom Društva narodov popolnoma odprto načne vprašanje revizije mirovnih pogodb.

Proces proti Beli Kunu

Dunaj, 11. junija. s. Razprava proti Beli Kunu, Iloni Breuer in Juriju Mayerhoferju je določena za 26. junija. Madžarski komunist Geza Lipay, ki je tudi v preiskavi, se bo moral zagovarjati pozneje.

Radić za Zagreb

Zagreb, 11. junija r. Na današnji seji občinskega odbora je bilo sklenjeno, da se takoj nakupi pol grama radija v Pragi za 500.000 Din, ki so naložili v oblasti hranilnici kot čisti dobiček zakladne lekarne v Zagrebu. Radić bo dospel čez 15 dni. Obenem je bilo sklenjeno, da se eden izmed občinskih zdravnikov odpošlje v inozemstvo v svrhu specializiranja v zdravljenju z radijem.

Oster incident na tržaški poroti

Trst, 11. junija. o. Porotna obravnava zaradi znanega napada v Prestranku se je zavlekla zaradi dolgih obrambnih govorov. Razsodba ni bila izrečena danes in morda ne bo niti jutri. Dočim je odvetnik Zenaro branil v soboto popoldne obtožena Kogea in dokazoval njegovo nedolžnost je danes začel govoriti odvetnik Robba. Ob pričetku njegovega govora je prišlo do ostrih incidentov. Ves čas sta ga namreč motila z medklici zastopnik civilne stranke, ki je zatrjeval, da bo odvetnik s to razpravo zapravljal svojo 30letno karijero, in državni pravdnik, ki se je med drugim izrazil, da bi zagovornik v tej razpravi sploh ne smel imeti besede. Razprava je bilo treba prekiniti in se je nadaljevala še le popoldne. Videlo pa se je takoj, da so dopoldanski incidenti zelo ohladili govorniško vneto odvetnika Robbe. V svojem govoru je dokazoval, da se obravnava naslanja na sama sumničenja in da Zeletu ter Smerduju ni mogoče ničesar dokazati. Naglašal je, da je bil zločin prav gotovo pripravljen izven Prestranka. Branitelj bo svoj govor nadaljeval jutri.

Nadaljnje žrtve železniške katastrofe v Nemčiji

Norimberk, 11. junija. s. Število smrtnih žrtev železniške katastrofe pri Sigelsdorfu je do danes opoldne naraslo na 24 oseb. Kraj nezgode nudi še vedno sliko strašnega razdejavanja. O vzrokih nesreče še ni pozitivnih poročil. Z ozirom na časopisne vesti izjavlja železniško ravnateljstvo, da možnost atentata pri tej katastrofi ni izključena.

Manifest proti fašistični strahovladi

Bivši predsednik italijanske vlade Francesco Nitti je iz emigracije naslovil italijanskemu ljudstvu naslednji manifest proti fašističnemu nasilju:

»Italijansko ustavo že šest let vsak dan žali in gazi oborožena manjšina, ki se je s pomočjo neke vojaške klike dokopala do vlade v oktobru l. 1922. Dosedaj ustava ni bila odkrito ukinita in je vsaj navidezno obstajala neka Skupščina in neki Senat. Z nekim novim zakonom je sedaj ukinita Skupščina, in kar je še slabše: Skupščina ni bila formalno odpravljena, marveč je pretvorjena v zbor individui, ki jih narod ni svobodno izvolil, pač pa jih je imenovala fašistična stranka.

Stara italijanska ustava iz l. 1849., ki je v 80. letih zgradila novo Italijo, je bila po svojem bistvu umerjena in konservativna. Dajala je kralju pravico, da imenuje senatorje, narodu pa, da voli poslance. Sedanji kralj je pri stopanju na prestol prisegel v svojem proglasu z dne 2. avg. l. 1900., da se bo posvetil zaščiti svobode in obrambi monarhije, ki sta med seboj zvezane z nerazdružljivo vezjo.

Ta zveza, ki bi morala biti nerazdružljiva, je pretrgana in ni bil narod tisti, ki jo je pretrgal.

Svoboda zborovanja, svoboda združevanja in svoboda tiska so ukinitve; ukinitvi so neodvisni, celo konservativni in katoliški listi; dečki in deklice se morajo že v najnežnejših letih vzgajati v kultu nasilja.

Kljub vsem protestom Sv. Stolice se je našel izgovor celo za prepoved sportnih društev katoliške omladine. Skandalozna društva kakor so »Bailia« in »Piccole Italiane« vrše pravo pokvarjanje mladostnega naraščaja. Neodgovorni deči, dečki in deklice se daje orožje za brambo režima. Po ulicah vse Italije je videti otroke oboga spola, kako se večbajo v orožju. Trudijo se, da jim vcepijo načela nasilja, vsak dan pred njimi poveličuje vojno in jim v mlada srca vlivajo mržnjo. Priporočujemo jim, da Italija mora postati cesarstvo in da se zato mora vojevati. Nas vse, ki smo proti vsaki vojni in iz vseh sil želimo mir. Žigosajo s sramotnim pečatom neprijateljev domovine. Imperializem proslavlja oni, ki so še večerjati metalo blato na domovino, šušljali na lokalne upore in odobraval anarhistične zločine.

Šestero specialnih milic, ki jih plačuje država, stoji v službi manjšine. Vse je pod kontrolo: pošta, železnice, luke, ulice itd. Vsaka svoboda profesionalnega udejstvovanja je omejena: odpravljena je neodvisnost sodnikov; posebna sodišča niso več sestavljena iz sodnikov, marveč iz strankarskih pristavev, ki sodijo in obsojajo svoje nasprotnike kar brez obrambe in jih vedno deportirajo dasi jih niso niti zaslišali. Zapustiti Italijo brez dovoljenja vlade, je postalo nemogoče. Producenti vseh kategorij so prisilno konstituirani v korporacije: srednjeveški postopek iz katerega bo nastala sovjetska organizacija ako bo na nesrečo še trajal Italija je postala ogromna leča, kjer ni več smeha, kjer ni več življenja in kjer ostaja beda, kljub lažljivim informacijam, ki jih širijo emisari in vse deželah Evrope in Amerike. Iz dneva v dan nezmožnost. Tisoči poštenih državljanov, ki jim ne dovolijo zapustiti Italijo, morajo prenašati vse vrste ponižanja: slavne generale, poslance in učenjake meče fašizem v zabor ali jih deportira na puste otoke. Politični zločin in mučenje je v največjem razmahu, kakor v najgroznejših dobah srednjega veka.

Tako rušijo samo metode boljševizma, vporablja neprimerno in ki jih je opravljene nikak idealni razlog, z enim mahom vse državljanske svoboščine, gospodarsko blagostanje in demokratske ustanove, ki so se zanje borili in trpeli Mazzini, Garibaldi in tisoči plemenitih duš. Toda Italija, ki je izšla iz toliko mučnih preizkušenj, bo izšla tudi iz te.

Vendar je treba vsprtič vsem lasnega dejstva, da je ustava ukinita, izjaviti celemu svetu, da od tega trenutka dalje ne bo nobena vlada, ki bo sledila današnjemu režimu, priznala nikake državne obveznosti, nikakega državnega doleza in nikake koncesije, ki izvirajo od fašistične vlade. Vse, karkoli hoče podpisati ali dovoliti vlada, ki je ukinita ustava, se bo moralo smatrati za nezakonito. Niti ena stranka, ki bo kršila no tel vladi, niti noben konservativni, ne bo mogla priznati veljavnosti nezakonitim aktom.

Ukinjenje zakonitega reda povzroča, da je nezakonitost vsak akt oblasti, ki nima za seboj niti privoljenja države niti zakonitosti.

Velik vihar v Ameriki

Newyork, 11. junija. (be.) V Caneasu je divjal večerj strahovit vihar. Ubite so bile 4 osebe.

Newyork, 11. junija. (be.) Na letališču Bollingfield je divjal večerj strahovit vihar. Hanger je bil popolnoma porušen. Ranjenih je bilo 16 oseb. Vihar je uničil 6 vojaških letal.

Velika vročina v Nemčiji

Berlin, 11. junija. (be.) Včeraj je vladala v Nemčiji velika vročina. Na več krajih je kazal termometer 34 stopinj vročine. Snoči je padel ponekod dež, ki je vročino nekoliko oblažil. Danes se je vročina povrnila.

60 Kitajcev utonilo

Šanghaj, 11. junija. (be.) Na reki Šikiang se je potopil kitajski parnik »Čočov«. Utonilo je 60 Kitajcev.

Letalska manija

London, 11. junija g. Bredfordska vožvodinja je včeraj ob 4.30 jutraj startala za polet v Indijo in nazaj. Letalka, ki je 62 let stara, je nameravala preleteti to progo v 8 dneh. Po startu pa o vožvodinji ni nobenega poročila več. Po načrtu bi morala prvič pristati v Sofiji, vendar pa dosedaj ni pristala in je tudi nikjer drugje ne so opazili.

Nesreča na Dunavu

Bratislava, 11. junija g. V malem kraju Theben se je sneti, ko so se hoteli številni izletniki vkrcati na parnik na Dunavu, podri most za vkrcanje in 30 izletnikov je padlo v Dunav. Med ostalo množico potnikov je nastala splošna panika, vendar se je močvru ladje posrečilo, da so vse ponesrečence rešili. 5 oseb je bilo težko ranjenih, mnogo pa je dobilo lažje poškodbe.

Zaključek ljubljanskega velesejma

Letošnji velesojem je posetilo okrog 100 tisoč ljudi. Velika večina razstavljalcev prav zadovoljna. Preureditev in povečanje sejmiska.

Ljubljana, ki so jo velesojmski dnevi dvignili iz njenega vsakdanjega pokoja, se je zopet pomirila. Snoči so se zaprla vrata velesojma in bodo ostala zaprta do jesenske razstave. Naš velesojem je bil deležen v nedeljo in včeraj zelo velikega obiska. Navzile vročini, ki je zavladala v nedeljo popoldne, se ceni nedeljski poset na preko 12.000 ljudi. Včeraj pa se je vršila nadrobna razprodaja razstavljenega blaga. Posamezni razstavljalci so prodali skoro vse razstavljene predmete, ker so jih dajali po zmer-nih cenah. Nekateri razstavljalci pa so še zadnji dan sklepali kupčije.

Bilanca letošnjega velesojma je povsem zadovoljiva. Po številu razstavljalcev, organizacij in solidnosti razstavljenega blaga je letošnji velesojem daleč prekosil vse dosedanje. Razstava je bila mnogo bolj pestra in vsi posetniki priznavajo, da je bil letošnji velesojem po solidnosti razstavljenega blaga najboljši. Razstavljalcev je bilo 706, od teh okrog 650 domačih. Rečnih kupcev je bilo več kot lani in sicer so bili zastopani zelo močno interesi iz vseh krajev naše države, dalje iz Albanije, Rumunije, Grške, Turčije in severne Afrike, pa tudi iz zapadne Evrope. — Po približni cenitvi je posetilo letošnji velesojem okrog 100.000 domačinov in tujcev. To je najboljši dokaz, da o ekstenziji upravičenosti našega velesojma ne more biti nobenega dvoma in da se bo ta važna gospodarska ustanova v bodoče zelo uspešno razvijala.

Kupčijski uspehi so bili zadovoljivi in v nekaterih branžah so bili doseženi nepričakovano ugodni uspehi. Naj omenimo samo pohištveno industrijo, ščetke in metle, pisarniške potrebščine in knjigovodstvene ureditve, pisalne stroje, plombe, fotografske aparate, likerje, olje, deloma poljedelske stroje, sir, pletilne stroje in stroje za obdelovanje lesa, glasbila, motorna kolesa in deloma avtomobile, parfumerijo, tekstilno industrijo, vezene in šipke. Od razstavljalcev je približno 70 odstotkov z uspehom zelo zadovoljnih, kar je glede na splošno gospodarsko stagnacijo pač razveseljiv pojav.

Velesojmska uprava je organizirala letos zelo obsežno in smotno reklamo in propagando v tu- in inozemstvu. Kako ogromno delo je opravila, pričča dejstvo, da je razposlala po pošti nad 200.000 okrožnic in prospektov na trgovce in da so se prodajale sejmске legitimacije v 450 krajih naše države. Lepaki so bili nalepljeni po vseh mestih, trgih in vaseh, na kolo-dvorih, županstvih in župniščih. Da je letošnji velesojem dosegel tako velik uspeh in da mu je zagotovljena lepa bodočnost, gre v prvi vrsti zasluga in priznanje velesojmski upravi na čelu z aglinim in po-zitivnovalnim ravnateljem konzulom g. Du-larjem.

Letošnji velesojem je pokazal, da so se pesimisti, ki so mu napovedovali skorajšnji konec, temeljito zmotili. Ker je dosegel velesojem letos tako velik uspeh, je začela sejmška uprava razmišljati o popolni prenovitvi razstavnih paviljonov, ki bodo predelani v trajne zgradbe z visokimi betonskimi fundamenti in ognjavnimi strehami. Prenovitev je nujno potrebna, ker je zob časa paviljone že zelo razjedel. Poleg tega bo sejmiske znatno razširjeno, ker se je izkazalo, da je sedanji razstavni prostor premajhen.

Prvi krasno uspešni gospodarski prireditvi v letošnjem letu bo sledila od 1. do 10. septembra druga, »Ljubljana v jeseni« kot običajna jesenska razstava, ki bo pa letos znatno povečana in izpopolnjena, na kar že zdaj opozarjamo našo javnost. Jesenska razstava bo obsegala splošno kmetijstvo, mlekarstvo, sadjarstvo, čebelarstvo, vinogradništvo, razstavo goveje živine in konj povečano razstavo pohištva, vrtnarsko razstavo, kmetijske stroje itd. Posebno zanimivo bo kulturna razstava »Slovenska knjiga«, ki bo pokazala vse historijske in razvojne naslovske umetnosti. Priprave za to zanimivo razstavo so v zanesljivi rokah licejskega ravnatelja g. dr. Šleingerja in ravnatelja Dneliške tiskarne g. Ambrožiča.

Naši kraji in ljudje

Stoletnica rojstva Lujize Pesjakove

Danes mineva sto let, ko se je ljubljanskemu odvetniku dr. Crobathu rodila hčerka Lujiza, prva slovenska pesnica in javna delavka, učenka Prešernova, o katerem s toplo besedo pripoveduje v opisu svoje mladosti, kako je kot koncipijent v pisarni njenega očeta »vplival na njeno usodo«. Zlagal ji je prve prigodnice za voščila staršem in sorodnikom in jo poučeval posebno v zgodovini, angleščini, pa tudi latinščini.

V dr. Crobathovo hišo je takrat zahajal tudi zvesti Prešernov prijatelj poljski izginelci Emil Korytko, ki je z Lujizinim očetom mnogo potoval po slovenskih deželah. Od tega nesrečnega Poljaka se je mlado gosposko dekletu navzelo globoke domovinske ljubezni. Tretji, ki se ga je Lujiza spominjala vse svoje življenje, je bil Stanko Vraz, s katerim se je pobliže seznanila v Rogoški Slatini in je pod njegovim vplivom začela pesnikovati.

Literarno delo Lujize Crobathove, ki se je 1848. omožila z ljubljanskim trgovcem Simonom Pesjakom, sicer ne preobsežno in danes obdelano, nam podaja sliko prav resnega domorodnega prizadevanja prve višje izobražene narodno zavedne Slovenke. Nekatere njene pesmi so si ohranile trajno veljavo; manj posrečeni so bili njeni sestavki v nevezani besedi. Dolgo pa še bo živelo njeno ime v zvezi s skladateljem Foersterjem, kateremu je podala libreto za prvo in vsevidil najpopularnejšo slovensko opero »Gorenjski slavček«.

Umrla je Lujiza Pesjakova 31. marca 1898. močno osovražena od Nemcev, a spoštovana od mlajše slovenske generacije, ki je vedela ceniti zasluge svojih predhodnikov za kulturno in nacionalno prebudo slovenskega naroda.



Henrik de Mazzei

pariški operni tenorist, rodom Bolgar, bo danes gostoval v ljubljanski operi v vlogi Cavaradossija v »Tosca«.

Občni zbor Zveze trgovskih gremijev v Novem mestu

Novo mesto, 11. junija. Občnega zbora Zveze trgovskih gremijev v Novem mestu se je udeležilo okoli 150 delegatov. Gostje so začeli prihajati že v soboto iz vseh krajev Slovenije. Na kolodvoru so stala vsa razpoložljiva prometna sredstva za prevoz gostov na odhajajoča stanovanja. V soboto ob 17. so imeli delegati sestanek v Sokolskem domu. Po večerji so se podali gostje v kavarno »Centrala«, kjer se je vršil družabni večer. Za zabavo je skrbel sokolski orkester pod spretnim vodstvom dirigenta g. Fakina. Razpoloženje gostov je bilo izvrstno. Bili so zelo navdušeni nad prisrčnim sprejemom, ki jim ga je priredil novomeški gremij pod vodstvom g. Edmunda Kastelica. Predsednik Weixl se je v vzhiceni besedi zahvalil zanj, pri čemer so delegati burno akklamirali novomeške stanovske tovariše.

Občni zbor Zveze se je vršil v nedeljo dopoldne v Sokolskem domu. Predsednik g. Weixl je poudarjal pomen in cilj občnih

zborov, ki se vrše vsako leto v drugem kraju. Za njim je imel govor novomeški župan dr. Režek. Govorili so gg.: podpredsednik Kavčič, zvezni tajnik Podgoršek, tajnik Trgovske zbornice dr. Pless in tajnik Zveze industrijev inž. Šuklje. Poleg mnogih odličnikov je prisostvoval obnemu zboru tudi sreski poglavar g. Kaki. Opoldne se je vršil v kavarni »Centrala« banket, dočim je zunaj na trgu gostom na čast neumorno svirala godba novomeškega Godbenega društva. Koncertu je prisostvovalo poleg domačinov tudi mnogo okoličanov. Po banketu so se delegati odpeljali z avtomobili, ki so jih ljubezljivo dali na razpolago novomeški tovariši, v Šmarjetske toplice, odtod pa na vlak. Gostje se niso mogli načuditi lepoti Novega mesta in njegove okolice. Dva kratka, res lepa dneva, ki so ju preživeli v dolenski metropoli, jim bosta ostala v trajnem spominu.

Iz življenja naših rojakov na Dunaju

Brezmotorni polet mladega Slovenca. — Velik koncert glasbenih organizacij Dunaj, 10. junija.

Dunajski dnevniki so prinesli pozornost vsujajoča poročila o prvem poizkusu brez motornega letala, ki ga je konstruiral tehnik Aurelius Bisail. To je naš mladi rojak cand. ing. Zlatko Bisail iz Gorice, član sekcije za brezmotorni polet pod pokroviteljstvom aerotehniškega društva. Pri poskusu samem sta mu asistirala cand. ing. Reichsfeld in cand. ing. Wondrak. Prvi poskus ob Dunaju je pokazal, da se bo dal tudi take vrste pogon s primerno modifikacijo uspešno porabiti. Temu prvemu uspešnem poskusu bodo sledili še drugi s čedalje bolj popolnimi letali.

Za ta poizkus je služil mal nadkrovnik iz aluminija z razpetino enega metra, ki pa je kljub temu dosegel bajno hitrost — 150 km na uro. Ker je močan veter poizkus oviral, niso dobljeni rezultati popolnoma točni, ali v celoti kažejo povoljno sliko, ki bo merodajna za konstrukcijo prihodnje ga modela. Ti poizkusi se bodo nadaljevali za enkrat še z nalašč v ta namen prireditelji raketa, ki jih prispeva pirotehniška tovarna »Sirius«. Pozneje pa namerava graditelj preiti na tekočo ali plinasto gonilno snov, ki sta za daljni razvoj raketnega principa neizogibni.

O rabnosti in praktični vrednosti te nove sile se danes še ne da spregovoriti prava beseda. V koliko se bo moglo letalstvo okoristiti s to silo, bo pokazala šele bodočnost. Na vsak način pa je dandanes pri hitrostih, s katerimi računamo, jako aktualno vprašanje poleta v velikih višinah, v redkejšem zraku, ki nudi letalu zelo malo upora. Ker je reakcija neodvisna od medija, bi taka rešitev pomenila dosego hitrosti, ki so danes nemogoče in s katerimi bi se prekoceanski polet skrajšal na par pičlih ur.

To bi bila v glavnem praktična stran raketnega pogona, ne glede na bajke o luni in Marsu, ki sta pač zelo, zelo daleč.

Iz poročil v nemških listih je videti, da v merodajnih krogih pripisujejo tem poizkusom veliko principijelno važnost, a doseženi uspehi vzpodbujajo še nadaljevanje tega dela. Zelo nas mora torej veseliti, da stoji v ospredju tega dela naš mladi rojak, ki je obenem vrh sodelujoč član organizacije naših rojakov na Dunaju.

»Slovenski krožek« in Hrvatsko društvo »Prosvjeta« na Dunaju prirediti v bratski slogi svoj prvi skupni koncert prihodnje sobote 16. t. m. ob pol 9. zvečer v veliki dvorani Češkega Doma, I. okraj, Fleischmarkt 24., kjer je tudi češki hotel Pošta. »Prosvjeta« bo udeležena s svojim velikim tamburaškim zborom do 70 oseb pod vodstvom znanega mojstra Klema Viškovca. O tem zboru je pisala celo »Neue Freie Presse«, da bi moral nastopiti tudi že v veliki dvorani Konzerthausa in v dunajskem Radiu. V naših listih pa je bilo že večkrat naglašeno, da takega zbora nima domovina. Zbor nastopi, dvakrat ter bo sviral: U pečini, Dalmatinski šajkaš in Viškovčev »Iz moje domovine«.

Moški zbor Slovenskega krožka bo pel troje znanih skladb: Slovenac, Srb, Hrvat, Jadransko morje in Što čutiš Srbije tužni? Oktet bo pel Adamičevega »Vasovalca« in Vogričevega »Lahko noč«. — Mešani zbor Slovenskega krožka pa bo pel narodne naše: Slanca, Pod okom, Ljub'ca povej, povej, Gor čez jezero, Bratci veseli vsi.

Gospod prof. Anton Trost bo sviral Čajkovskega-Pabsta koncertno parafrazo »Eugenij Onjegin«. Ob njegovem spremstvu bo pela gospa Jelva dr. Bahnikova dvojce Lajovčevih solospjevov za sopran, a g. Joža Sedlak bo pel Lajovčev »Pesem starca« in francosko »Novembre«. Spremljala ga bo na klavirju gđ. Helena Schön. Cetrli solist bo g. Rado Miglič, ki bo sviral na fagot Weissenborna Op. 9. št. 6. ob spremljevanju na klavirju gđ. Vere Vol-

kove. Končno naj še omenimo, da bo ta večer na Dunaju tudi spomin in proslava Zupančičeve petdesetletnice. G. Milan Pirnat bo recitiral njegovo »Naša beseda«.

Iz tega sporeda je videti, da mu je umetniški in nacionalni namen in pomen, kolikor je mogoče oboje združiti na en sam večer. Svojin dunajskim rojakom želimo največji uspeh. Njihov častni nastop bo v pomoč tudi domovini. Svoje čitatelje na Dunaju pozivamo, da se koncerta vsi udeležijo in da delajo zanj propagando med svojimi znanci.

Preselitev Ljudskega kina ZKD

Ker prične s jutrišnjim dnem kino Ideal v Ljubljani po enomesečnem odmoru zopet z rednim obratovanjem, si je moral »Ljudski kino« poiskati novo streho. In to je našel v prostorih dosedanjega elitnega kina Matica, ki konča jutri s svojo redno sezono in preneha s delovanjem do pričetka nove sezone v jeseni. V prostorih kina Matica bo torej nadaljeval že toliko priljubljeni »Ljudski kino« svoj započeti program.

Vsekakor je ta preselitev le v dobrobit naše kinopublike, ki bo lahko v novi, večji dvorani na mnogo lažji način prišla do vstopnic, dočim je moralo doslej zaradi dnevnega razprodanih predstav mnogo prija-

teljev te zares ljudske institucije oditi brez vstopnic. V novi dvorani, ki je mnogo večja, bo vsakdo lahko prišel do vstopnice in si program ogledal. Pri tej priliki priporočamo ZKD občinstvu, da pazljivo zasleduje spored v dnevnem časopisu. Mnogo je namreč filmov, ki jih hoče Ljudski kino staviti na svoj spored in zato je vodstvo prisiljeno prav naglo menjati program. Občinstvo naj torej v lastnem interesu hiti s posejanjem predstav, da ne zamudi lepih sporedov.

Cene prostorom ostanejo iste, to je: 3, 5 in 8 Din za sedež. Predstave so bodo vršile kakor doslej in tudi način obveščanja vsakokratnega sporeda ostane pri starem. Prva predstava Ljudskega kina v elitnem kinu Matica se bo vršila jutri, v sredo. Na sporedu bo izvrstni film »Libanska graščakinja« po romanu P. Benoitja s Svetislavom Petrovičem v glavni vlogi.

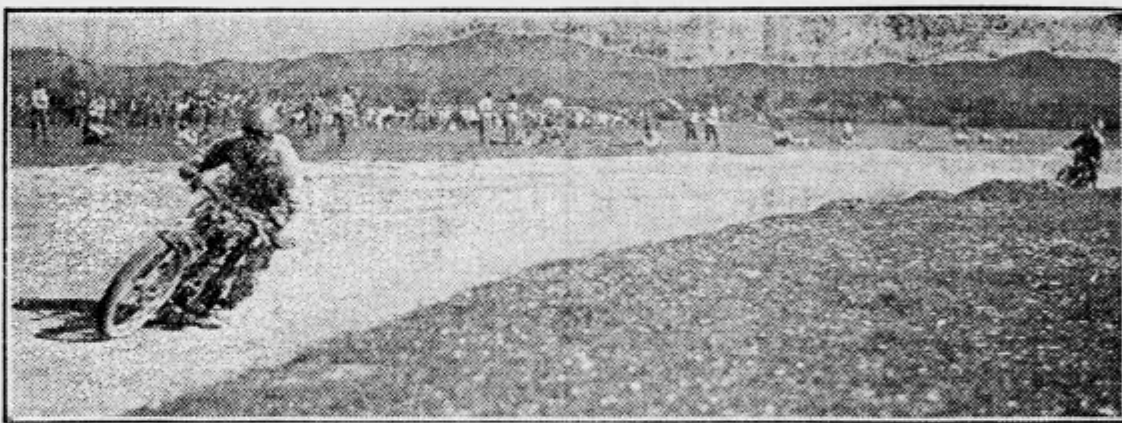
Sleparije bivšega verižnika

Ljubljana, 11. junija. Trgovski pomočnik 30letni Tone Lepaj je imel navado posedati po kavarnah in se sukati med najrazličnejšo družbo po vseh gostilnah. Imel pa ni niti malo volje delati v trgovini in si pošteno služiti vsakdanji kruh. Ko so minili časi verižništva, je začel propadati tudi prej vedno elegantni in podjetni Tonček ter se je moral marsikateri plačilni natak obrisati za plačilo kapucina, črne ali kakega »stamperlička«, pa tudi marsikake gostilniške natakariče, da tožila, da je kavalirski Tonček prenehal biti pravi kavalir. Navzlic mizeriji, ki jo je Tonček bridko občutil, pa se vendar ni

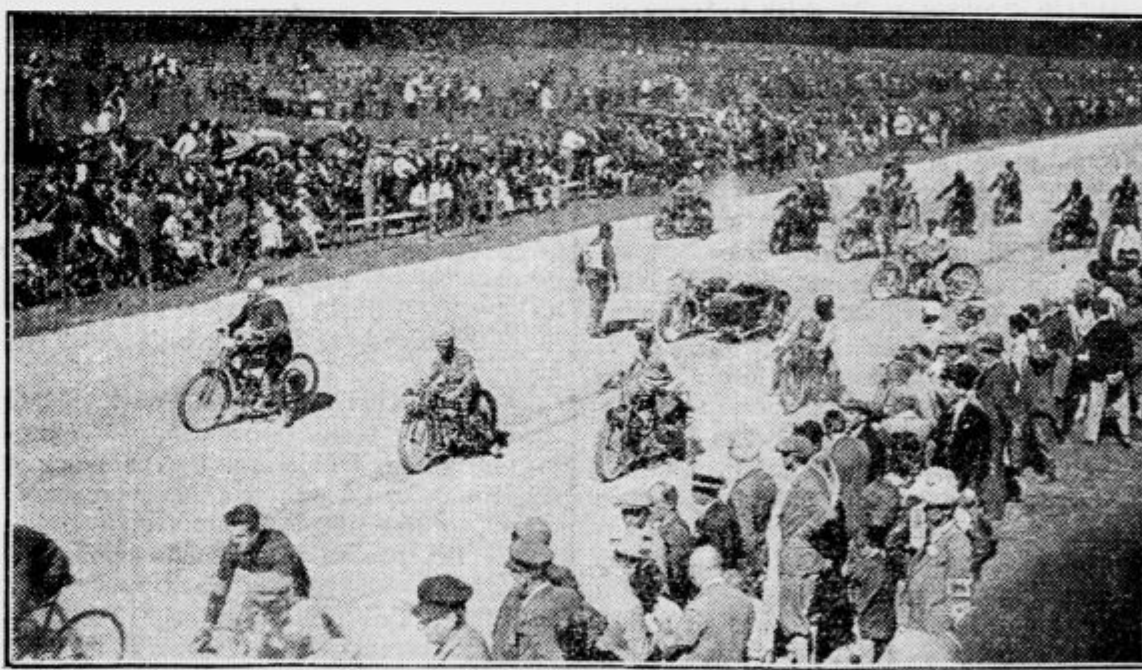
Z velike nedeljske motociklistične dirke



Od leve na desno: zmagovalec glavne dirke Anton Štrban (na motorju) poleg njega gđ. Slavica Lotar, Anton Urošič (na motorju), ki je dosegel drugo mesto v glavni dirki in gđ. Minka Zagar, ki je v kategoriji 175 ccm dosegla drugo mesto.



Dirka za častno darilo ljubljanske sekcije Avtokluba Z divjo brzino vozita Cerič (Norton) in Semrajc (B. S. A) zadnjo krivuljo kot zmagovalec v cilju.



Start za pozdravni krog in otvoritev dirkališča z vožnjo vseh dirkačev pod vodstvom motokluba »Ljubljana«.

MAGNA
PURGA

Urejuje najboljšo prebavo!
Čisti želodec in čreva brzo in ugodno!
1 omet pa vseh lekarnah Din 4.—

Danes nepreklicno zadnji-
krat ob 4., pol 8. in 9. uri.
Krasni film mladosti in za-
konske svobode

Možje pred poroko

V glavnih vlogah Jugoslo-
venka KATY v. NAGY iz
Subotice.
Nina Vanna, Hanni Weiss
in drugi.

Smeh! Pikantno! Zabava!
Znižane letne cene!
ELITNI KINO MATICA
Tel. 2124.

mogel odločiti k temu, da bi si s poštenim delom pomagal dalje. Začel je izrabljati svoje prijatelje, zanemarjal pa seveda tudi ni prijatelje ter mu je marsikatera pomagala od časa do časa iz zadrege.

Tonček seveda denarja ni znal nikdar prav ceniti. Ča ga je imel, je gledal, da ga je hitro spravil v promet, to pa v takih gostilnah, kjer ga se niso poznali kot Miko Kovačev. Slednjič je prišel navihane vendarle potovati kot zastopnik raznih vrtdk, ki pa so bile kaj kmalu na jasnem o Tonetovih posebnih talentih. Navadno se je pustolovec zadovoljil kar s tem, da je poprodal vzorce, ki jih je imel s seboj, in ko mu je zmanjkalo denarja, je iskal zopet drugo zastopstvo. Onemogočil se je kot tak že skoraj pri vseh vrtdkah v Ljubljani in je moral zaradi svojih grehov preseliti tudi nekaj mesecev v zaporu. Nato se je klatil po Hrvaškem in v Srbiji, kjer si je, kajpak, nakopal precej masla na glavo. Špekuliral je tudi drugače in navaial dekleta, navajajoč, da izbornu zasluži. Ker je čeden fant, je marsikatero naviko hudo zmešal ter ukrotil celo par starejših deklet in vdov, ki jim je vedno veselil in podletni Tone na vso moč uzaljal. Ljubil pa je Tone samo toliko časa, dokler je mogel izrabljati denar. Čim je videl, da so ga ženske spregledale, jo je zopet odkuril in šel v druge kraje, da se ozre za novo žrtvijo.

Pred dobrim mesecem se je Tone polavil zopet v Ljubljani, kjer je dobil namerščenje pri neki vrtdki z nalogo, da bi kot potnik prodal po deželi razne slike. Posel mu je šel nekaj časa prav dobro izpod rok, pa se je fant zopet kmalu zapil. Tedaj mu žilica ni več dala miru in je jel po stari navadi slepariti. Odpeljal se je na Stajersko, kjer je goljufal ljudi vse vprek ter izrabljal od njih, zlorabljal svoje trdiko in svoj poklic, za male in večje svote. Ker je Tone notoričen goljuf, se mu ne smilijo ne revne ne bogate žrtve. Njegove sleparije so prijavljali ogoljufanci orožnikom, ki so poročali o nepoštenem Ljubljancu policijski direkciji v Ljubljani. Za Tonetom, ki se spretno skriva, so bili odposlani zasledovalci in bržčas ne bo minil dan, ko mu bo zopet odklenalo veselo življenje na svobodi, ki se počutil med navimim in poštenim ljudstvom kakor riba v vodi ter se mastil na tuje stroške.

Velika požarna katastrofa v Prepolah na Dravskem polju

Deset objektov zgorelo. — Trije posestniki uničeni. — Gašenje brez vode. Prepole, 11. junija.

Včerašnja vroča ni zelo vetrovna nedelja je bila za težko preskušene Prepole, kjer je že pred kratkim divjal silen požar, usodopolna. Okrog 4. popoldne je začelo iz nepoznanega vzroka goreti pri posestniku Šibili.

Zaradi silnega vetra ni bilo videti skoro nobenega dima. Ogenj se je s silovito naglico razširil od Šibilijskih objektov, ki so bili zaradi močnega vetra in pekoče vročine takoj v plamenu, na posestvo sosedas Žunkovića in je nazadnje objel še gospodarsko poslopje posestnika Peska. V razmeroma kratkem času je zgorelo skupno deset objektov. Vsi trije imenovani posestniki so prišli malodane ob vse svoje imetje. Zavarovali so bili za malenkost.

Na kraj nesreče so sicer takoj prhitela okoliška gasilna društva, in sicer iz Sentjanja na Dravskem polju kot prvo, potem iz Hotinje vasi s konjsko vprego, iz Račlega pa z avtomobilom. Gasilci pa so stali na kraju nesreče — brez vode. Segli so po edini tekočini — po gnojnici, ki pa je zaradi amonijaka, katerega vsebuje, požar še pospešila, namesto omajila.

Velikanska škoda še ni preceñjena, vendar nesreče pa tudi ni znan. Vendar se splošno sumi, da je požar podtaknila zločinska roka. To sumnja potrjuje okolnost, da še ni dolgo tega, odkar je divjal v Prepolah katastrofalni požar, ki je vpepelil več dobrih kmetij.

dovoljivo zasledilo, ni štedilo s priznanjem ter je izvajajočim po vsaki točki podajalo dokazne simpatije. Kaj pomeni glasba za slepca, v to se mi drugi težko zamislamo. Naše glavno uživanje narave in vsega je koncentrirano v oči, slepec sprejema večino — skoraj vse — lepote s sluhom in se tudi bolj poglabi vanje. Iz tega izhaja tista pretresljivost v njihovem prednahanju. Zelo hvaležni smo zavodu, da nam je pokazal, kako goji kulturo med slepimi in so nam te vrste prireditve vedno dobrodošle. Niso to samo humanitarne, ampak v resnici tudi kulturne zadeve. Slavko Ostere

Kulturni pregled

Ljubljanska drama

Začetek ob 8.

Torek, 12. Zaprto.

Sreda, 13.: »Pustolovštine dobrega vojaka Švejkja«. Gostuje Josip Gradiš - Daneš. Izven.

Ljubljanska opera

Začetek ob pol 8.

Torek, 12.: »Tosca«. Gostuje: Henrik de Mazzei in R. Primožič. Izven.

Sreda, 13.: Zaprto.

Cetrtek, 14.: »Salome«. Premijera. Premijerski in D-abonma.

Mariborsko gledališče

Začetek ob 8.

Torek, 12.: »Puščavnikov zvonček«. A. Ku-

poni.

Sreda, 13.: »Othello«. B. Ku-poni. Zadnjič.

Cetrtek, 14.: »Puščavnikov zvonček«. D. Ku-

poni. Zadnjič.

Petek, 15.: »Jesenski manevri«. Poslovilni

večer gđ. Lubejeve in gosp. Bratuža.

Zadnji operni predstavi v Mariboru (ob-

krat priljubljena komična opera »Puš-

čavnikov zvonček») bosta v torek 12. in v četr-

tek 14. junija.

Poslovilni večer članov mariborskega

pisarne ljubljanskega gledališča. Danes v torek gostuje v Puccinijevi »Tosci« tenorist de Mazzei kot Cavaradossi in bariton Primožič kot Scarpija. Naslovno ulogo opere poje ga. Mitrovičeva. — Premijera Straussove »Salome« bo v cetrtek ob 14. t. m. — Gđ. Wislakova in gosp. Višek sta anažirana drugam in odideta po sklepu letošnje sezone iz Ljubljane ter se poslovita od našega občinstva z baletnim večerom v petek 15. junija. — »Dobri vojak Švejk« je na sporedu v sredo, v petek in v soboto. V soboto 16. t. m. bo gostoval v naslovni ulogi član mariborskega gledališča gosp. Gradiš - Daneš.

Zadnji dve produkciji gojencev Glasbene Maticе v Celju. Celjska Glasbena Matica je priredila letos šest javnih produkcij svojih gojencev. Zadnji dve sta bili v soboto, dne 2. t. m. zvečer in v nedeljo, dne 3. t. m. dopoldne v veliki dvorani Narodnega doma. Na klavirskem večeru, ki se je vršil v soboto, so nastopili gojenci konservatorijske stopnje (klavirski šoli ge. M. Sancerne in ge. Božič - Novakove). Gđ. E. Sernečeva je igrala Griegovo »Svato na Trulduhaugus« s precejšnjo rutino. Gosp. Fr. Luževič je podal Dvorakovo »Furiant«, zlasti pa Rahmaninov »Preludij« z velikim znanjem in dovršeno tehniko. Zelo dobra pianistinja je tudi gđ. L. Svetinova, ki je pokazala v Su-

kovi »Pomlad« visoko stopnjo klavirske kulture. Gđ. Tjaša Kalanova je igrala etudo št. 3 iz Lisztovega koncerta in Vitešlava Novaka mogočo skladbo »Morje«. Gđ. Kalanova je pianistinja visokih kvalitit z močnim glasbenim intelektom, kar se je videlo zlasti pri reprodukciji Novakovega »Morja«. Gosp. V. Kuntarja je podal Lisztovo »Legendo sv. Frančiška« v vsakem pogledu dovršeno in učinkovito. Z velikim uspehom je zaigrala ga. M. Jeršinovičeva Chopinovo Balado v G - molu. Izreden talent je vsekakor gđ. M. Plzakova. Težki in zelo zanimivi skladbi M. Balakireva »Orientalno-fantazijo« »Slamey« in Panča Vladigerova »Smeh« je podala uprav bravurozno. Tehnične težkoče je obvladala brezhibno in vdihnila skladbam življenje. Klavirski večer je pokazal, da ima Glasbena Matica med svojimi gojenci že lepo število izvrstnih igralcev, na katere sta lahko obe učiteljici po vsej pravici ponosni. Pri zadnji produkciji gojencev v nedeljo je igral štiriglasen zbor goslačev Köhlerjevo Suito op. 37 pod vodstvom gosp. ravatelja Sancerne. Violinski orkester je izenačen ter je igral skladbo z lepo dinamiko in zelo precizno. Mladinski zbor je pod vodstvom gosp. C. Preglja zapel Premirovo »Rože za Marijo«, Matzovo »O, javore« in pet narodnih pesmi. Mladinski zbor, ki je sicer nekoliko šibkejši nego lani, je prožen, izpiljen in poje z neoporečno vokalizacijo in dinamiko. Zadnji dve produkciji, ki sta bili žal slabo obiskani, sta zopet v polni meri opravičili sloves, ki ga uživa celjska Glasbena Matica kot resen in izredno pro-

duktiven kulturni zavod.

Javne letošnje produkcije gojencev drž. konservatorija v Ljubljani se vrše v nastopnem redu: 16. junija je I. javna produkcija, II. (komorna) bo 20. junija, III. klavirski in violinski večer pa 23. junija. Te tri produkcije se vršijo v dvorani Filharmonične družbe. Dne 25. junija t. l. pa se vrši absolutnijski koncert gojenca Karla Rupla v unijonski dvorani.

Akademija slepcev

Snoči (11. t. m.) je priredil kuratorji slepcev v Ljubljani glasbeno akademijo. Kot izvajajoči so nastopili gojenci zavoda slepcev v Kočevju. Spored je bilo zelo pester ter so se vrstili a capella zbori, zbori s spremljevanjem klavirja, dvospevi s klavirjem, klavir dvoročno, klavir četveročno, citra itd. Tudi skladatelji vseh možgih generacij in narodov so bili zastopani. Adamič, Pavčič, Hotze, Mokranjac, Vilhar, Weber, Sattner, Gounod, Foerster, — niti Meyerbeera in Wagnerja ni manjkalo. S skromno reklam so nastopili, v mali Filharmonični dvorani. Takega koncerta ne velja soditi toliko iz umetniškega stališča kot iz človekoljubnega. Ganljivo jih je bilo poslušati. Znano je, da se pri slepcih ostali čuti na račun vida popolne razvijajo in opazili smo, da imajo res »tenka ušesa«. Da intonirajo čisto nad pričakovanje. Tudi čustvena stran skladb je prišla zelo do izraza. Navzoče občinstvo, ki je dvorano za-

Domače vesti

* **Osebnosti v pošti.** Premičene so po uradnice II-4 K. Videmšek z Ljubljane 1 na Ljubljano 2, L. Friedl z Maribora 2 v Storožice po pošto predstojnico in M. Strucl iz Litije v Smarjno pri Litiji, telefonistka III-3 T. Lovšin iz Stora v Apače. Fr. Mikec, zvan. 1 skup. v Ljubljani, je upokojen.

* **Prodajanje in pobiranje prispevkov po šolah.** Brez predhodnega dovoljenja ministrstva prosvete ne sme nihče po šolah pobirati prispevkov ali prodajati česar koli. Društva ali zasedalniki, ki hočejo dobiti tako dovoljenje, naj se obrnejo s prošnjo preko prosvetnega oddelka velikega župana na ministrstvo.

* **Gojenci za pomorsko - zrakoplovno podoficirske šole v Kumborju (Boka Kotorska).** Letos 1. oktobra bo sprejetih v 3. razred pomorsko - zrakoplovne podoficirske šole do 100 gojencev. Pogoji za sprejem so na vpogled pri vseh komandah vojnih okoliš, pri vseh komandah in oblasteh mornarice, pri vseh velikih županstvih, okrajnih glavarstvih, v službenem Vojnem listu št. 23 in službenem listu (Služb. Novine) št. 121. Opozorjamo, da imajo gojenci posebne doklade in ugodnosti pri napredovanju in da časoma lahko postanejo častniki pomorsko-zrakoplovne stroke.

* **Smrtna kosa.** V Ljubljani je umrla po težki in mučni bolezni gđ. Mimi Kišlin-gerjeva. Pogreb bo jutri v sredo iz mrtvašnice splošne bolnice. Pokojniki blag spomin, žalostim naše iskreno sožalje!

* **Aretriran goljuf iz Nemčije.** V Vinkovcih so aretrirali nemškega podanika Fritz Kerstinga, ki je živel tam kot popraviljač pisalnih strojev in je izvršil več goljufij. Poleg tega ima na vesti še goljufije v Beogradu, Bački Palanki, Osijeku itd. V Vinkovcih je Kersting ogoljufal svoje žrtve za 30.000 Din.

* **Sedem ljudi v zadnjem hipu rešenih iz Save.** V nedeljo je bil v Zagrebu nenavadno vroč in soparen dan. Na tisoče meščanov je izkoristilo lepo priliko in odhitelo na Savo, da se ohladi v mrzli vodi. Ker je bilo mnogo kopalcev, je razumljivo, da je prišlo do razburljivih prizorov, ko so poedini, čeprav največji plavalci, odplaval izven kopalisknega rajona. Kopalški čuvaj je moral intervenirati v sedmih primerih. Vsakokrat je prihitel s svojim čolnom na pomoč onim, ki so bili že v objemu smrti tako da se mu imajo zahvaliti, da so ostali še pri življenju. Vseh 7 ponesrečencev je rešil v zadnjem trenutku ter jih izvel nezveste iz vode.

* **S konjema in vozom zgrmel v Dravo.** V Osijeku se je peljal kmet Hugo Blažeti z vozom, na katerem sta sedela poleg njega še njegova žena in sin, po cesti proti Osijeku. Konja sta se ustrelila avtomobilu, ki je pridrl nasproti in se zapodila v divjem galopu k obrežju Drave. Preden se je Blažeti zavedel, kaj se prav za prav godi, je že zgrmel s konjema in vozom v Dravo. Gladalci, prepadeni od groze, so takoj prihiteli na pomoč in z največjim naporom rešili vse tri ponesrečence iz vode. Konja sta utonila. Proti soferju je uvedeno postopanje.

* **Tragična smrt umobolnega mladeniča.** Te dni so prepeljali v umobolnico v Karlovec 19 letnega Ivana Kišica iz Bradarova. Zaprl so ga v posebno sobo, a ker si je raztrgal vso obleko, je ležal gol. Da ne bi ležal na trdem, so mu postlali s slamo, in to k njegovi nesreči. Od nekega pasanta je dobil cigareto in vžigalico ter zažgal slamo. Ogenj ga je tako opekel po vsem telesu, da je čez nekaj časa izdihnil v strašnih mukah.

* **Starec in starka kradla mlodare v cerkvi.** V franjevske samostanu v Slavonskem Brodu so že del časa opazili, da kradlejo neznani tatovi mlodare iz pušice. Ljud je po pridno metali denar vanje, a pušice so bile vedno prazne. Te dni se je skril cerkvenik po končani maši za neki oltar, da bi zasačil tatove. Ni se varal, ker čim se je cerkev izpraznila, sta 70 letni Fran Smič in 60 letna Manda Stržuljakova, ki sta do tedaj pobožno molila, krenila od oltarja do oltarja in predali sodišču.

* **Gimnazijec se je utopil v Moravi.** V Moravi pri Čupriji je utonil Ljubomir Stanilrevič, dijak 7. gimnazijskega razreda. Vozil se je s čolnom po reki, ko ga je nenadoma zagrabila vrtinec in mu prevrnil čoln, njega samega pa potegnil na dno.

* **Bitka na glavnem trgu v Subotici.** V Subotici se je na glavnem trgu, ko je bila promenada najbolj živahna vnel krvav pretep med dvema skupinama šetalcev. Povod pretepu je dal neki Joco Nežej, ki je navajal s palico na svojega znanca Ivana Kiša. V pretepu je Ivan Kiš zadel z nožem Nežeja naravnost v srce, tako da je ta obledel na mestu mrtve. Težko ranjen je obležal tudi Kiš, ki ga je zabodel z nožem v trebuh Nežejev prijatelj.

* **Prijavil se policiji, da je ubil strica.** V Karlovcu se je zgabil na policiji Mato Rastolski iz Svarče in zahteval, da ga aretirajo, ker je ubil svojega strica Mija Rastolskega. Ta ga je hotel že dalj časa razdediniti, ker se ga je hotel na vsak način odkrižati. Ko je kosil doma na travniku je prišel stric in mu hotel nasuti luga v oči, da bi kasneje navajal nanj. Umaknil so mu je in ga hotel usmrtiti s koso, toda stric je odskočil in ponovno poskušal, da bi mu vrge luga v oči. Mato je stekel domov, vzel kol in tako močno udaril strica po glavi, da se je zgrudil mrtve. Policija je Mata aretirala in poslala v Svarčo komisijo. Medtem Mito ni bil mrtve, temveč nezavesten ter se je, ko je došla komisija že zavedel. Policija nadaljuje s preiskavo.

* **Gozdni požar v Kneju pri Laščah.** V nedeljo pred 11. uro so obiskovalci ljubljanskega Gradu opazili v smeri proti Ve. Laščam, kako, je huda sapa dvigala velike oblake dima. Kakor nam poročajo, je res po neprevidnosti zgorel gozdni kompleks, dolg 100 m in širok 50 m ki vasi Kneja

Da ni prišla požarna bramba na pomoč, bi bila zgorela tudi vasi Kneja.

* **Središni urad za zavarovanje delavcev v Zagrebu** je razpisal natečaj za eno mesto zdravniška praktika za svoje zdravilišče za bolne na pljučih v Klenovniku pri Ivanu. Honorar 1500 Din mesečno, stanovanje, hrana, kurjava, razsvetljava in postrežba. Rok natečaja do 25. t. m. Podrobnosti pogoj se zvedo pri Srednjem uradu za zavarovanje delavcev, Zagreb, Mihanovičeva ulica 3.

1119

ITO — zobna pasta najboljša.

* **Dobrota,** obmrtno podporno društvo poštnih nameščenecv v Ljubljani opozarja svoje nad 45 let stare člane, da je čas za vpis v skupino »B« le še do 30. t. m. Vsak prizadelet naj pohiti, da ne bo pozneje kesanja. Doselej je prijavljenih nad 900 članov.

* **Pri prehladu, gripu, vnetju vratu,** živčnih bolečinah, trganju v udihi je dobro izpit vsak dan pol čajne prirode »Franz-Josef« grenčice, ki izprazni črevesa. Po sodbah univerzitetnih klinik se odlikuje »Franz-Josef« grenčica po svoji učinkovitosti in ugodni uporabi. Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

* **Obleke kemično čist,** barva plista in lika tovarna Jos. Reich.

Oglejte si danes sigurno ob pol 6. v kinu Matica krasni vefilim

Berlin - sre Nemčije

Cena sedežev 2 in 5 Din.

Zveza kulturnih društev.

Iz Ljubljane

* **Zadnja pot gospe Franje Kavčičeve.** Včeraj popoldne se je izprede hše žalosti na Privozu vršil pogreb gospe Franje Kavčičeve, soproge uglednega ljubljanskega gostilničarja in kavararja. Pred hišo ji je zapel v slovo šentjakovski pevski zbor žalostinko »Vigred«, nakar se je razvil po Karlovski cesti skozl mesto dolg spreved po pokojničnih prijateljev in znancev. Za vozom z venci in šopki, ki so jih poklonile v zadnji spomin razne znane ljubljanske rodbine in organizacije, je sledil četverovprežen pogrebni voz, nakar so se za globoko žaluzoč rodbino razvrstili mnogostevilni pogrebi, med katerimi je bilo opaziti predvsem ljubljanske gostilničarje, občinske svetnike, zastopnike kavarniških in gostilniških nameščenecv itd. Pred kapelico v Prisojni ulici so zapeli pevci še »Blagor ji«, nakar je krenil spreved po Kette Murnovi cesti na pokopališče Sv. Križa, kjer so položili pregzodaj umrlo pokojnico v rodbinski grobnico. Pogrebni spreved sam je dokazal pač najlepše, kako priljubljena in spoštovana je bila gospa Franja Kavčičeva.

* **Državna pomožna šola v Ljubljani** bo razstavila izdelke otrok dne 17. in 18. t. m. od 9. do 12. op. in od 14. do 18. na Colzovi cesti 5. Razstava bo za vsakogar, ki se za stvar zanima, odprta.

* **Recitacijski večer** skupine slovenskih modernistov (Angela Cerkevnik, Mirana Jarca, Karla Kocjančiča, Bratka Krefta in Toneta Seliskarja) bo jutri v sredo od 6. do 7. v Jakopičevem paviljonu.

* **Berlin, glavno mesto Nemčije.** Ta prekrasni vefilim, ki nam predočuje v izredno zanimivih slikah ponosno prestolnico Nemčije, predvalja ZKD danes nepreklicno zadnjikrat v prostorih kina Maticice ob 17.30 Film nam slika življenje tega ogromnega mesta v vseh fazah od jutra do večera ob veseljih in žalostnih trenutkih. Razkazuje nam lepoto, sijaj in bogastvo, nudi nam pa tudi vpogled na siromaštvo in bedo, ki kraljuje tudi tu neizprosno kakor v sličnih milijunskih vefilimih. Zanimivo so slike, ki nam kažejo arhitektonsko stran Berlina: visoke, ponosne, bogate palače, ograne trge, široke ulice, krasne trgovine, ogromen promet, avtomobile, cestne železnice, sport zabave, skratka verna podoba prestolnice Nemčije. Film se predvalja danes zadnjikrat v Ljubljani ob cenah 2 in 4 Din za sedež. Zato priporočamo vsakomur, zlasti šolski mladini in dijaštvu, da si ga ogleda.

* **Ljudski kino (ideal)** ima danes na sporedu krasni film »Manon Lescaut«, drama ljubavnih strasti z izvrstnim igralcem Lya de Putti in Vladimirom Gajdarovom v glavnih vlogah. Film, ki je znan po istoimenski operi, občinstvu najtopleje priporočamo. Predstave ob 16.30 in 21. Z jutrišnjem dnem se preseli Ljudski kino v prostore Elitnega kina Maticice.

Koži manjka pri solnčenju maščobe. Temno počit in lepo gladko kožo dobite le, ako se mažete pri solnčenju z originalnim

NIGGEROL — OLJEM za solnčenje in masažo. Do bi se v vseh lekarnah in drogerijah. DRUGERIA GREGORIČ, Ljubljana, Prešernova ulica 5.

* **JAD Triglav vabi** na svoj 18. redni občni zbor, ki se bo vršil v društveni sobi dne 14. t. m. z običajnim dnevnim redom.

* **Izredni občni zbor »Umetniške Matice«** bo v soboto 16. t. m. ob 8. zvečer v Narodni kavarni.

* **K zadnjemu ruskemu koncertu.** Po neobjavi pomoti je poročilo o ruskem koncertu v Ljubljani (sobotno »Jutro«) izpustilo ime gospe Davidove-Slatine, ki je članica naše opere in je tudi sodelovala na tej prireditvi.

* **Šentjakovski pevski zbor.** Danes v torek ob 8. zvečer pevska vaja. Vsi in točno! Predsednik.

* **Dovoz umetnega ledu na dom:** V slučaju, da se prijavi dovolj reflektantov, prične mestna klavnica prihodnje dni z razvažanjem umetnega ledu po mestu. Kdor želi, da se mu led dostavlja na dom, naj pismeno ali ustmeno javi mestni klavnici svoj naslov, število kosov ledu, ki ga želi prejeti in čas dostavitve. Led se bo oddajal pri odvzemu: enega kosa (ca 12.50 kg) po 7 Din, deset kosov naenkrat po 6 Din, sto kosov po 5 Din kos. Na licu mesta se pa oddaja ed kos po 1 Din ceneje.

* **Lokal se odda** s 1. julijem 1928. v novi mestni hiši Ahacljeva cesta št. 10. Potrebne informacije daje mestni gospodarski urad.

20 letnica
17. junij — Prule
Sokola II.

Izšel je naš novi okusno opremljeni

Foto cenik

Pišite ponj na Drogerijo »Sanitas« samo v Celje. 760

* **Policijski drobiž.** Od nedelje na ponedeljek so bili policiji prijavljeni naslednji dogodki: 1 tatvina kolesa, 1 tatvina ročne torbice, 1 tatvina gotovine, 1 izgred, 1 poškodba tuje lastnine, 1 telesna poškodba, 2 prestopka kaljenja nočnega miru, 1 prestopke pasjega kontumaca, 1 prekoračenje policijske ure, 1 prestopke nedostojnega vedenja, 1 prestopke beračenja, 1 prestopke prevoznikovega reda, 1 prestopke avtomobilskih predpisov in 19 prestopkov cestno-policijskega reda. Aretrirane so bile ponoči zopet 3 vlačuge, dalje je moral v zapor neki pretepač in mali ubežnik V. B., ki jo je skušal pobrisati v širni svet brez dovoljenja staršev.

* **Tatovi koles so vedno bolj podjetni.** Kolesarski tatovi letos menda sploh ne poznajo počitnic in krajejo enako pridno sedaj spomladi kakor so kradli pozimi. Kolesa niso varna pred njimi ne v vežah ne spravljena v kletih še manj pa seveda na cesti. Včeraj zjutraj se je polastil neki starejši moški kolesa prevoznika Pavla Petkovška ter ga odpeljal iz neke gostilniške veže, medtem ko se je lastnik mudil v vojaškem uradu na Ambroževem trgu. Enako je tat odpeljal kolo tudi mesarskemu pomočniku Jerneju Božnarju. Tudi to kolo, ki je bilo znamke Tribuna in vredno 800 Din je tat ukradel na Ambroževem trgu in sicer iz veže hiše št. 7.

* **Drzna tatvina ročne torbice.** Medtem ko so dame prodajale v nedeljo zjutraj po Selenburgovi ulici v dobrodušen namen razne cvetke, se je priplazil do mizice na vogalu Selenburgove ulice neznan uzmovit ter ukradel ge. Minko Gašperlinovo ročno torbico, v kateri je imela poleg gotovine tudi razne druge predmete. Drzni tat je oškodoval gospo Minko Gašperlinovo skupno za 150 Din vrednosti.

* **Vlom v barako.** Stavnih polir France Pogačar, zaposlen pri zidarskem mojstru Josipu Seršenu, je prijavil, da je bil izvršen v noči na soboto v barako poleg Pirnatove hiše v Dravljah drzen vrom. Neznani vlomilec, bržkone kak potepuh, ki se jih mnogo potika po dravelskem polju, je odnesel iz barake na škodo več delavcev različno obleko ter nekaj orodja.

Iz Maribora

* **Sadlarski učni tečaj.** S ponedeljkom se je začel na dveletni vinarski in sadlarski šoli v Mariboru drugi del učnega tečaja za sadlarske pomočnike ali oskrbovalce sadnega drevja. Prvi del je bil spomladi meseca marca, tretji in zadnji del pa bo v jeseni meseca septembra. Sedanji poletni del bo trajal do 16. t. m. Jesenski pa od 24. do 29. septembra. Tečaj ima 18 obiskovalcev.

* **Poslovljni večer gđ. Lubejeve in g. Bratuža,** ki zapuščata mariborsko Narodno gledališče, je bil preložen na petek ob 20. Upati le, da se bodo Mariborčani oddolžili priljubljenima umetnikoma.

* **Brezposelni uslužbenci kinopodjetij.** Uslužbenci kinopodjetij vseh mariborskih kinematografov so bili po nedeljski predstavi obveščeni, naj se pripravijo na izgubo posla in zaslužka. Kinopodjetja so v veliki krizi in bodo najbrž že 15. t. m. obratovanje ustavili. S tem bo število brezposelnih znatno zvišano.

* **Ljudska univerza v Mariboru.** Občni zbor Ljudske univerze bo jutri v sredo zvečer ob 20. v čitalnici študijske knjižnice.

* **Nesreča pri delu.** Včeraj ob pol 7. uri zjutraj se je ponesrečil pri kanalizaciji, ki jo izvršuje mestna občina v Einspielerjevi ulici, delavec Ivan Glaser, doma iz Lahtersperga. Spuščal je s pomočjo vrvi cementno cev v kanal in ko je slučajno premočno potegnil za vrv, se je stojalo prevrnilo in padlo nanj s tako silo, da je dobil hude notranje poškodbe. Rešilni oddelk ga je odpeljal v bolnico.

ALS

NA VRHUNCU STOJE NOGA VICE Z ŽIGOM KLJUČ

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše

13

Iz Celja

* **Koncert celjskega pevskega društva.** V soboto 16. t. m. bo priredilo CPD velik koncert v proslavo 60 letnice skladatelja dr. Antona Schwaba. Na koncertu bosta izvajala moški in mešani zbor skladbe dr. Schwaba, Vodopivca Lajovca in Adamčiča.

* **Celjska obrtna nadaljevalna šola** je sklenila svoj 7. mesečni pouk v nedeljo, 29. aprila. Dopolodne in popoldne tega dne so bili v poslopju meščanske šole razstavljeni pismeni in risarski izdelki 8 moških in 3 ženskih razredov. V šolskem letu 1927-28 je obiskovalo šolo 417 članov obrtnega naraščaja, med katerimi je bilo ravno 100 deklet.

Pouk se je vršil v 2 moških pripravljalnih razredih A, B, 3 prvih razredih: A, B, C, in 3 drugih razredih A, B, C; na ženskem oddelku pa je bil 1 pripravljalni 1 prvi ter 1 drugi razred. Koncem šolskega leta je bilo kvalificiranih 83.1% učencev odnosno učenk. Izmed 11 učnih moči jih ima 9 predpisane strokovne izpite. Po narodnosti je bilo na šoli 399 Slovencev odnosno Slovenk, 7 Hrvatov, 6 Srbov in 5 Nemcev. Po veri pa je bilo 409 rim. kat. 6 pravoslavni ter 2 evangelijske. Po obrtnih je bila razdelitev naslednja: stavbnih obrti 98, mehaniško-tehniških 63, umetnih 47, živinskih 39, oblačilnih 147 ter 23 drugih obrti. Šolski obisk je bil splošno prav dober, saj znaša 93% pri pouku redno navzočih. Za prihodnje šolsko leto 1928-29 se bo otvoril še tretji razred, kjer bodo poučevali kovinarske in lesene stroke (zlasti mizarje) 1 inženjer, 4 priznani celjski obrtni mojstri ter 1 zdravnik; pouk v tem oddelku bo docela strokovnega značaja. Poučnega izleta letos ni bilo zavrlo pripravljalnih del za Vajeniško razstavo, ki je bila o binkoštnih praznikih v celjskem Narodnem domu. Da je šola skozi to šolsko leto tako nemoteno napredovala, je v prvi vrsti zasluža naših gđ. mojstrov, ki pokažejo ob vsaki priliki velik smisel za povzdigo svojega naraščaja. Čast in hvala jim! Predvsem pa iskreno priznanje Slov. obrtnemu društvu v Celju ter njegovemu neumornemu delavnemu predsedniku, g. Ivanu Rebeku. Kjer deluje mojstrovna delavnica složna z obrtno nadaljevalno šolo, tam tudi uspehi ne morejo izostati. — Joško Bizjak, vodja šole.

* **Policijske vesti.** Zaradi poteptanja in beračenja so bili od policije aretirani 60 letni Jurij Radej iz Grobelnega, 77 letni Martin Pestotnik iz Zlatega polja pri Kamniku 35 letni R. Mušič in 18 letni Adam Mušič iz Dobrepolj ter 84 letni Josip Pušnik iz Tremerja. V prisilno delavnico sta bila oddana znana delomržežnja Alojz Sotlar in Anton Plahuta, oba brez stalnega bivališča.

* **Karambol med avtomobilom in kolesarjem.** Na križišču Gregoričeve in Benjamina Ipavca ulice je zadel neki sofer z avtomobilom v kolesarja, 20 letnega ključavničarskega pomočnika Alojza Ograjenjskega. Kolesar je odletel več metrov daleč, dobil pa ni nobenih večjih poškodb. Le kolo se je pokvarilo.

Iz Trbovelj

* **Umrli so:** Borštinar Anton, rudar, star 32 let; Zibret Hilda, hči rudarja, 7 let; Kerše Franc, sin rudarja, 11 tednov.

* **Tihotapstvo sahanja.** Do sedaj se je pri nas malo slikalo o kakršnem koli tihotapjenju. Beda pa je menda napeljala ljudje tudi do tega nevarnega posla. Ker so bili razpečevalci vtihotapljenega blaga že takoj v začetku zasačeni in bodo najbrže tudi običutno kaznovani, bodo gotovo ta nevarni posel zopet opustili. Orožniki so bili obveščeni, da pride v Trbovlje gotova množina saharina, ki ga bodo nekateri skušali spraviti v denar. Orožniki so napravili pri osumljenih osebah hišno preiskavo. Našli so 958 malih škatic v skupni teži približno 3 do 4 kg. Od kod in na kak način je prišel saharin v Trbovlje, bo dognala preiskava, ki je že v teku.

* **Otrok težko ponesreči.** Triletna hčer ka rudarja Zupančiča je zaspala na prizidku štedilnika. Zraven nje je stal lonec z vodo. V spanju je dekletke prevrnilo lonec na razbeljen štedilnik. Dvignila se je močno na para in dekletke tako opekla, da so ga morali oddati v bolnico.

Iz Litije

* **Obisk veslačev.** V nedeljo je bilo zaradi lepega vremena ob Savi prav živahno. Na bregovih in v vodi je kar mnogo podjetnih dvoživk. Naši kopalci so dobili prijeten obisk. Iz Ljubljane je prišla mala flotilja, sestojajo iz treh zložitljivih platenih čolnov. Sportniki so se pohvalili o prijetni vožnji od Ljubljane do Litije. Mala posadka je na litijskem bregu dalj časa počivala in si na posebnem, s seboj pripeljanem štedilniku kuhala guljaž ob velikem zanimanju vseh kopalcev. Po obedu, kopanju in solnčenju je flotilja nadaljevala svojo vožnjo navzdol po Savi proti Zidanemu mostu, kjer so platenne čolne zložili in se vrnili z nočnim vlakom domov v Ljubljano.

* **Požar na mostu.** Na litijskem mostu, ki ga zadnje tedne temeljito popravljajo, se nahaja ob strani preostle lesnega drobiža, žaganja in trčic ter acele suhe drobižja. Nedeljsko solnce za je vso nepotrebno nesnago tako osušilo, da se je ta zaradi gorečih cigaretnih odmetkov vnela na dveh krajih. Mostničarje so že začele goreti, a so ogenj pravočasno pogasili. S strani potnikov bo treba v bodoče več paznje, uprava mostu pa bo morala po končanem delu na mostu vse drobiž odstraniti.

* **Zaradi budžetske nemogućnosti.** Nedavno je prosvetno ministrstvo namestilo učiteljsko gđ. Doro Kacelerjevo, izgnanko iz Primorskega na Koči v Poljskih hribih. Ko pa je hotela gospodična oditi na svoje službeno mesto, je dobila brzojavno obvestilo, da je prosvetna uprava zaradi pomanjkanja potrebnih kreditov za sedaj ne more nastavit.

* **Ciganski obisk.** V Kresnice pri Litiji so prišli cigani, številna družina Rajharov. Ko so se izven vasi utaborili, so odšli za poslom. Marta se je vrnila kmalu in v predpisniku je imela — zadavljene kose. Kmetje so postali na dolgočasne pozorni. Posebno Mariji Rovškovi, kresniški posestnici, ni bilo všeč, da diši črni Marti juha iz njenih jarcic. Zato je odšla uvažena kmetica do litijske orožniške postaje. Orožniki so nato izgnali nadležne popotnike, Marto pa so spravili za nekaj dni v litijske zapore. Pri njej so našli po-

polnoma nove citre sumljivega izvora, ki so jih zaplenili. Martin mož, Stefan Rajhar, je prišel ves obupan na litijsko sodišče in je prosil vse spokorjen: »Dajte mi bato in citre nazaj!« Ker se je izkazalo, da je godbeni instrument njegova last, so mu citre vrnili, njegova boljša polovica pa bo ostala še nekaj dni ob sodnem račetu.

Iz Prekmurja

* **Skoda po orkanu s točo.** Škoda, ki jo je povzročil v okolici Kankove zadnji orkan v zvezi s točo, je mnogo večja, kakor so domnevali po prvih poročilih. Poleg škode na polju je uničeno v kakih 28. leg občinah tudi vse sadno drevje. Vihar je v nekaterih krajih oklestil, polomil in celo podrl drevje v taki meri, da se bo posušilo in pride v — poštev samo še kot les za kurjavo. Tudi stanovanjska in gospodarska poslopja so silno trpela, ker jim je orkan deloma odnesel cele strehe, deloma pa jim je toča razbila skoro vso strešno opeko. V občini Zerkovci so se popolnoma zrušile 4 hiše in mnogo bolj je niti v sosednjih občinah. Skupna škoda, ki jo je napravilo strašno neurje, cenijo uradno na več milijonov dinarjev. Nujno je, da prikaže na pomoč hudo prizadetemu prebivalstvu država in oblast, ker sicer bo v najkrajšem času v marsikateri prekmurski kmečki hiši zavladal glad.

* **Čuden protisokolski duh** je zavladal zadnji čas pri nekaterih gospodih v Murski Soboti. To je posebno opaziti po zadnji sijajno uspešni predstavi dijaškega odseka tukajšnjega Sokola. Dijaki so pod spretnim vodstvom učitelja Menceja priredili Nušičevo igro »Narodni poslaniki«, ki je po svoji izvedbi vse navzoče občinstvo — in bila ga je nabitost polna dvorana — silno navdušila. Občinstvo z zasluženim pohvalno seveda ni štedilo, in to je nekateri gospode katoliškega svetovnega nazora zabolelo, posebno v zvezi z žalostnim spominom, ki ga je s svojim vse prej ko vršenim koncertom zastupila »Danica«. Dijaki, ki so najbolj agili pri sokolskem delu, so šikanirani. Komu v prid?

Dopisi

MENGES. Motorno brizgalno bo blagoslovilo Prostovoljno gasilno društvo v Mengesu, v nedeljo, dne 17. t. m. Po blagoslovitvi se bo vršila velika vrtna veselica. Brizgalna je najnovejša konstrukcija, ki bo gotovo vzbudila med tovariši gasilci veliko zanimanja, posebno, ker se bo vršila tudi vaja z novo brizgalno. Bliznje gasilce in cenjeno občinstvo vabimo vabi odbor!

1118

Porota

Celje, 11. junija 1928.

Danes so se pričele pri tukajšnjem okrožnem sodišču porotne razprave pod predsedstvom dvornega svetnika g. dr. Josipa Kotnika. Kot prvi primer se je obravnaval

Uboj posestnika na vasi

Friderik Radanovič, 24letni samski dninar v Bukovju je obtožen, da je ponoči 26. februarja letos v Bukovju ubil z več udarci s kolom po glavi Martina Ureka.

Omenjenega dne zvečer je prišel posestnik Martin Urek v hišo Antona Malusa v Bukovju na razgovor zaradi vinograda, katerega je nameraval Malus kupiti od Ureka. Dve uri sta se posestnika že razgovarjala, ko je znanaj pred hišo naenkrat začel hudo razsajati Malusov pes. Blizili so se neki ponočnjaki, ki so pred hišo začeli razgrajati, zaradi česar je šel gospodar ven in vzel psa seboj v hišo. Od treh fantov je spoznal Friderika Radanoviča in Ivana Šmajlaja, tretjega, Karola Nuja, pa ne. Pričakoval je, da bodo fantje, kakor je to že navada, prišli v hišo in naročili jabolčnik. Pa se je zmotil. Brez vsakega vzroka so začeli ponočnjaki metati kamenje v hišo in gospodar je stopil parkrat ven in prosil, naj mirujejo, a ga niso poslušali. Skoro dve uri so razgrajali. Martin Urek je dolgo čakal in mislil, da bodo fantje odšli; ker pa le niso odnehal, se je vseeno podal iz hiše, da se odpravi domov, gospodar Malus pa je spravljal svoje otroke spat.

Ko je zapiral vrata, je slišal zunaj pretepanje in stokanje. Pohitel je iz hiše v smeri, odkoder je slišal ječanje in je nekoliko od svojega doma našel na tleh ležega Martina Ureka vsega krvavega. Spravil ga je nazaj v hišo, mu dal izprati in obezati glavo in Urek si je toliko opomogel, da je povedal, da jih je nocoj dosti dobil, ne ve pa, kdo ga je napadel. Malusovi so mu prigovarjali, naj ostane čez noč pri njih v hiši, vendar je Urek izjavil, da mora za vsako ceno domov. In res je odšel.

Okrog 11. ure ponoči je Urek prispel domov in je povedal svoji ženi Mariji, da je bil pri svoji kleti na Zalcah tepen in da so ga Malusovi obezali. Prosil je še ženo, da bi mu dala stolčeno ogelje na glavo, ki naj bi mu ustavilo kri. Domači so takoj poslali po zdravnika, vendar je Urek pred njegovim prihodom padel v nezavest in drugi dan ob 11. uri umrl, ne da bi spregovoril še besedo. Urek je bil star 50 let in je zapustil ženo in 6 nepreskrbljenih otrok.

Kakor pravi zdravniški izvid, je dobil Urek 3 lahke udarce na glavi in dve absolutno smrtni poškodbi, zadani s topim in tekim orodjem. Razbita mu je bila kost lobanjske svoda in lobanjske bazni, zaradi česar je nastala krvavitve v lobanji. Nastalo je otrpenje mozganov, krvavenje v možganski votlini pa je imelo za posledico tudi krvavenje skozi nos in ušesa.

novi, naj se ničesar ne boji, ker pravzame on svojo odgovornost nase, pa naj se zgodi kar koli.

Obdolženi Radanovič dejanje priznava, izgovarja pa se s silobranom.

Porotniki so vprašanje glede uboja potrdili z 10 glasovi proti 2, nakar je porotno sodišče obsodilo Radanoviča na 3 leta težke ječe.

Uboj z vinjekom zaradi fantovske šale

France Kostajnski, 25letni delavec na Vremški gorci je 10. aprila letos ves dan napravljal trno kolje pri posestniku Sinkoviču. Zvečer po končanem delu je vzel svoj vinjek s seboj in odšel v družbi Josipa Pavliča na vas k posestniku Josipu Kuneju na Vremški gorci. Vsi trije so se pred hlevom razgovarjali o raznih stvareh. Kunej je čul prihajati po stezi nekoga in je domneval, da prihaja domov njegov brat Anton, ki se je imel vrniti s sejma. Pozval je oba vavala, da mu gredo vsi trije nasproti. Kmalu so opazili, da sta prihajala po stezi dva moška, od katerih nobeden ni bil Kunej. Kostajnski je hotel, kakor sam pripoveduje, napraviti šalo; da bi ustavil oba prišla, je zavpil: »Što, tu je nočna straža!«

Tedaj se je oglasil posestnik Franc Rajniš iz Sedlarjevega rekoča: »Tu hodim že nad 40 let in se nikoli ni bilo nobene nočne straže!« Njegov spremljevalec Franc Ključek vedno spoštujeval človeka. Kostajnski je udaril po glavi, sodni zdravniški izvid pa trdi, da je imel Ključek več poškodb. Kostajnski je surov človek in so se ga bali ljudje v vsem okraju. Ko je nekdo delal pri Sinkoviču, je letemu zaradi malega nesporazumjenja zagrozil, da mu bo z vinjekom odrobil glavo. Tudi Kostajnskova trditev, da je dal vinjek takoj za pas, je čudna, ker trdi priča Josip Pavlič, da je slišal, kako je Ključek večkrat zaklical Kostajnsku, ko ga je to dohitel: »Saj me poznaš, saj me vendar poznaš!« Kostajnski pa mu je odgovoril: »Ja ne poznaj nista, ako hočeš, ti odmah glavo odsečem!« Na te besede je priča Pavlič slišal udarce in dvakrat klic: »Jezus, Jezus!« Šele drugi dan so našli Ključka mrtvega. Kot osumljenec so orožniki aretirali Francja in Martina Hostnika in Franca Vunška. Šele po dolgem zasledovanju so prišli na sled pravemu storilcu Kostajnsku, ki je bil vedno na zelo slabem glasu, dočim je bil ubiti Ključek vedno spoštovan človek.

Porotniki so vprašanje glede uboja potrdili in porotno sodišče je Kostajnskega obsodilo na 3 in pol leta težke ječe.

Maribor, 11. junija.

Poneverba pri sodišču v Gornji Radgoni

Kot prvi je stal pred sedanjem mariborsko poroto Filip Logar, ki je bil uslužben kot kancelist na izvršilnem oddelku okrajnega sodišča v Gornji Radgoni. Obdolžen je, da je v letih 1925, 1926, in 1927. pridržal od strank zaupano gotovino v znesku 238.000 Din. Poleg tega pa je Logar ob prihiti svojih zasliševanj pri preiskovalnem sodniku v Mariboru ponovno dožlil svojega bivšega sodnega predstojnika dr. Turata hudodelstva uradne poneverbe. Logar se je torej moral zagovarjati zaradi hudodelstva uradne poneverbe in zaradi hudodelstva obrekovanja. Obtožnica je obsegala 16 s strojem tiskanih strani, pozvanih je pa bilo iz tuzemstva in inozemstva 83 prič.

Še preden se je utrdil sum njegove krivde, je Logar vse preskrbel, da bi si pridobil avstrijsko državljanstvo. Preselil se je nenadoma v Avstrijo v decembru l. 1927. Poprej je v preiskovalnem zaporu vse tajil ter se izgovarjal, da bi on sploh ne bil smel kot uradniški sprejemati denarja od strank in da se je to zgodilo le zaradi tega, ker mu je sodni predstojnik to ponovno zapovedal. Vendar ni pa niti eden sosednih uradnikov slišal, da bi bil Logar kdaj dobil kak nalog od predstojnika. Pač pa so priče potrdile baš nasprotno, namreč, da so slišale, da je sodni predstojnik Logarju celo prepovedal prevzemati denar od strank. Malo pred razpravo je pa obtožbenec menjal svojo taktiko. Na razpravi je odkrito priznal poneverbo in tudi to, da si je vsa očitanja napram predstojniku izmislil.

Porotnemu senatu je predsedoval predsednik okrajnega sodišča dr. Zihner, votana sta bila dss. dr. Tombak in Zemljik, zapisnikar pa dr. Dev jun. Obtožbo je zastopal prvi državni pravdnik dr. Jančič, zagovarjal je odvetnik dr. Lašič, finančno prokuraturo pa je zastopal dr. Kavac. Ko je bil zaslišan kot poslednja priča predsednik okrajnega sodišča v Gor. Radgoni dr. Tomo Turato in ko je predsednik vprašal obtoženo, ali se kesa, ker je spravljal v veliko bedo več strank in ker je tako grdo obrekoval svojega predstojnika, se je obtožbenec razjokal. Porotniki so po krajšem posvetovanju soglasno potrdili 15 vprašanih glede krivde obrekovanja, a 16 vprašanih glede krivde obrekovanja je potrdilo 9 porotnikov, zanikali pa trije, nakar so sledili govori državnega pravdnika, ki se je sam

zavzemal za obtoženo, zastopnika državne prokurature in končno zagovornika, ki je z veliko rutino navajal razne olajševalne okolnosti. Po polurnem posvetovanju sodnikov je bila izrečena sodba, ki se glasi na 4 leta težke ječe s periodičnimi poostrožitvami ter na povračilo poneverjene vsote 280 tisoč Din državi. Filip Logar je sodbo sprejel brez besede ter omahujočih korakov odšel s paznikom na hodnik, kjer se je zopet razjokal.

III. konferenca Federacije organizacij privatnih nameščencev Jugoslavije

Zagreb, 11. junija.

V nedeljo se je vršila v Zagrebu III. pokrajinska konferenca Federacije organizacij privatnih nameščencev, katere so se udeležile naslednje organizacije privatnih nameščencev: Savez privatnih nameštenika Jugoslavije iz Zagreba, Ljubljane, Maribora, Sarajeva, Beograda, Subotice in drugih krajev, Zveza društev privatnih nameščencev Slovenije iz Ljubljane, Savez apokarskih saradnikov kraljevine SHS, Savez bankarskih, trgovaških in industrijskih činovnika iz Beograda, Savez trgovaških pomočnikov iz Beograda, Savez bankovnih činovnika Jugoslavije z delegati iz več krajev, Udrženje bankovnih in osiguravalniških činovnika iz Novega Sada, Društvo gospodarskih in šumarskih činovnika iz Osjeka in Savez grafiških faktorja iz Zagreba. Kot gosti so prisostvovali konferenci zastopnik Pokojniškega zavoda iz Ljubljane, zastopnika Delavskih zbornic iz Beograda in Zagreba in zastopnik Središnjega urada za osiguranje radnika iz Zagreba.

Na konferenci, ki jo je prav spretno vodil predsednik Federacije g. Vladimir Pfeifer iz Zagreba, so se reševala zelo važna aktualna vprašanja privatnih nameščencev. Dnevni red je obsegal poročila o delu, nalogah in pravih Federacije in referat o ekonomskem položaju privatnih nameščencev. Prva tri poročila sta podala v izčrpnih referatih gg. Vladimir Pfeifer in Fadil Kurtagić, dočim je zadnji referat sestavila Zveza društev privatnih nameščencev Slovenije iz Ljubljane. Konferenca je trajala ves dan in je na koncu sprejela tri obsežne resolucije, med njimi ono o ekonomskem položaju privatnih nameščencev. V kateri zahtevajo privatni nameščenci vse države izboljšanje socialne zakonodaje in večjo zaščito socialnih dobrin privatnih nameščencev. Posebno točko dnevnega reda je tvorila razprava o pokojniškem zavarovanju in je konferenca sprejela resolucijo, s katero poziva ministrstvo za socialno politiko, naj takoj usvoji osnutek zakona o pokojniškem zavarovanju nameščencev, ki je bil odobren na izredni glavni skupščini Pokojniškega zavoda v Ljubljani dne 16. aprila 1928. In naj ta osnutek zakona čim prej predloži Narodni skupščini.

Konferenca je potekala v najlepšem redu in polnem soglasju; le dva Beograščana, ki pripadajo levčarskim krogom, se nista strinjala z delom Federacije in sta pred zaključkom zapustila konferenco. S to konferenco so privatni nameščenci ponovno pokazali svojo zrelost in veliko razumevanje za skupne nastope. S III. pokrajinsko konferenco je Federacija dobila tudi pravno podlago in smo prepričani da bo odsele boj privatnih nameščencev za njihov obstanek veliko lažji, posebno še, ker so v Federaciji združeni privatni nameščenci iz prav vseh krajev naše države. Mi želimo temu skupnemu pokretu privatnih nameščencev obilo uspeha.

Drzen rop pri belem dnevu

Litija 11. junija

V naši okolici se je pod bogenskim klanecem prigodil predvčerajšnjim drzen roparski napad na prometni cesti. ob 11. dopoldne. Napadalec je 17letni zlatar Mirko Koren, doma iz Gaberja pri Celju, ki pa je bil nazadnje uslužben v Trbovljah in je potem odšel v Ljubljano. Dogodek je silno značilen za podivjanost današnje mladine, ki se pri svojem poželjenju po denarju ne straši skrajnih sredstev in uprav apakih metod.

Ferdinand Mamilović, posestnikov sin iz Leskovec pri Javorju, je vozil zadnje čase lesnemu trgovcu g. Vojku Sribarju iz Litije kostanjev les. V soboto je prejel mladi Ferdinand izplačano kupnino za les in prevoznino. G. Sribar in Mamilović sta delala račun v Avdičevi gostilni, kjer je bil ta čas samo 1 gost. Ko je prejel Mamilović denar, se je okrog 10.30 napotil s praznim vozom domov. Kmalu za njim je odšel tudi nepoznani gost, kar pa seveda ni povzročilo nikakega suma.

Ko je Mamilović privozil iz izven Šmartna, se mu je pridružil med potjo mladenič iz gostilne Z mladim voznikom sta prešla kmalu v živahen razgovor. Ko sta privozila ven na samo, v bližini, kjer se odcepi stranska pot v Črni potok je skočil neznanec nad voznika, ga podrli ter ga krenko stisnil za grlo, da fantič ni mogel do glasu. Nato je zakričal nanj: »Denar ali smrt!«

Ves zbehan in prestrašen ni Mamilović prav nič okleval: segel je v žep ter izročil roparju očetovo listnico. Ko je imel Koren blen v rokah, se je obrnil in v hitrem begu skušal priti nazaj v Šmartno. Pa tudi Mamilović ni ostal prekrizanih rok. Ko je videl mladega roparja z denarjem na begu, se je pognal za njim

Nedaleč od ceste je bila pri poljskem delu Rozinova družina iz Črnege potoka. Mamilović je Rozinovim v naglici povedal, kaj se mu je prigodilo ter je prosil fante za pomoč. Seveda sta se mu Rozinova sinova Francelj in Mirko takoj pridružila in pričela se je divja gonja za bežečim roparjem.

Koren je bil ubral kar po bližnji poti. Šmartnu: čez njive in travnike. Pa ni mogel več ubežati svojim zasledovalcem. Mirko Rozina ga je prehitel na koleisu in posrečilo se mu je, da je roparja zadržal toliko časa, da sta prišla na pomoč še ostala dva Korena ki se je obupno branil, so vrgli na tla, nakar so ga krepko povezali in odgnali na litjsko orožniško postajo. Tam so mu odvzeli Mamilovičevo denarnico in ga začeli zasliševati.

Na vprašanje orožnikov, zakaj se je podal na rop, je odgovoril mladenič: »Zato, ker nisem imel nič denarja.«

Mladega pokvarjenca so oddali v litjske zapore, kjer čaka svoje nadaljnje sode. Značilno za mladega nepridiprava je, da se je klatil že od prejšnjega dne po Litiji. Pravil je da se je pripeljal iz Ljubljane, a samo do Kresnic, ker mu je znakalo denarja za nadaljevanje vožnje. Mladenč je bil tudi v gostilni pri mostu. Ker pa ni imel denarja, da bi poravnal ceho, je izročil takarici srebrni svinčnik. Sploh so opazili, da je mladi popotnik precej založen s srebrninami in zlatinami in je plačeval kar z zlatimi predmeti, prstani in verižkami, katerih mu ni manjkalo. Kje neki je dobil fant toliko dragocenosti? Menda bo povsem upravičena domneva, da si jih na pošten način gotovo ni prislužil. Mladega nepridiprava bodo prepeljali tekem prihodnjih dni v zapore ljubljanskega sodišča.

Gospodarstvo

Daljnje naraščajoča pasivnost naše zunanje trgovine

Generalna direkcija carin je objavila statistiko našega uvoza v marcu. V tem mesecu smo uvozili 118.094 ton v vrednosti 701 milijon 61.118 Din napram 89.099 tonam v vrednosti 597.167.642 Din v marcu preteklega leta. Napram uvozu v marcu preteklega leta se je torej naš uvoz v marcu t. l. povečal po količini za 28.965 ton ali 32,5 %, po vrednosti pa za 108,9 milijona Din ali 17,4 %.

Največ smo v marcu uvozili bombažnih tkanin (za 96,6 milijona Din), volnenih tkanin (za 51,3), bombaževga prediva (za 48,8), strojev in aparatov (za 27,6), raznih železniških predmetov (za 25,5), sirovega bombaža (za 22,3), sirove kave (za 19,3), sirovih kož (za 16,1), prevoznih sredstev (za 15,3), železniškega materiala (za 12,9), elektrotehničnih predmetov (10,9), železne pločevine (za 9,8), sirove nafte (za 9,6), premoza (za 9,6), limon in oranž (za 9,4), moke (za 8,6), tkanin od lanu in konjopile (za 8,5), plugov (za 8,3), riža (za 7,8), tiskarskega papirja (za 7,8), železa (za 7,8), čevljev iz usnja (za 7,6) in ovčje volne (za 6,2).

V primeri z marcem preth. l. se je v prvi vrsti povečal uvoz bombažnega prediva (od 35,8 na 48,3 milijona Din), sirovega bombaža (od 17,1 na 22,3), strojev in aparatov (od 16,3 na 27,6, sirovih kož (od 5,9 na 16,1), železniškega materiala (od 6,8 na 12,9), dalje sirove kave, prevoznih sredstev in sirove nafte. Tudi ta mesec beleži statistika precejšen uvoz pšenice in moke. Pšenice smo uvozili 980 ton v vrednosti 3,1 milijona Din, moke pa 2134 ton v vrednosti 8,6 milijona Din. Le nekaj glavnih uvoznih predmetov beleži nazadovanje napram uvozu v marcu preth. leta, tako uvoz volnenih tkanin, ovčje volne in premoza.

Nastopna tabela nam kaže razvoj naše zunanje trgovine v zadnjih mesecih (v milijonih Din):

	izvoz	uvoz	
oktober 1927	645,7	723,2	— 77,5
november "	622,4	687,7	— 65,8
december "	528,7	637,4	— 108,7
januar 1928	430,3	591,9	— 161,6
februar "	439,0	621,6	— 182,6
marec "	503,2	701,1	— 197,8
april "	428,5	—	—

Kakor je iz gornjega razvidno, se naš uvoz ni povečal samo napram odgovarjajočemu mesecu preteklega leta, temveč tudi napram predhodnim mesecem. Najznačilnejše pa je nadaljnje povečanje pasivnosti naše zunanje trgovine, ki je v marcu dosegla rekordno višino 971.844.378. V primeru s prvem četrtletjem preteklega leta je naš izvoz v prvem četrtletju t. l. nazadoval od 1547,6 na 1372,5 milijona Din, naš uvoz pa se je istočasno povečal od 1664,7 na 1914,6 milijona Din. Zaradi nazadovanja izvoza, odnosno naraščanja uvoza se je pasivnost naše trgovske bilance za to razdobje povečala od 117,1 v prvem četrtletju preth. leta na 542,1 v prvem četrtletju tek. leta.

Za regeneracijo našega perotninarstva

Za živinorejsko konferenco, ki se je vršila ta dan v Beogradu, je Udrženje izvoznikov SHS (sekcija izvoznikov jaje, perutnine in divjačine) izdelalo na podlagi pisanih predlogov izvoznikov in na podlagi konference slovenskih izvoznikov te stroke, ki se je vršila 31. maja t. l. v Mariboru, obširen memorandum, iz katerega posnemamo naslednje:

Ker se je perutninarstvo v naši državi dosedaj posvečalo le malo pažnje, so naše predvojne dobre rase danes degenerirane. Perutninarstvo nazaduje tako glede kakovosti mesa, kakor tudi količine jajc. Najboljšo perutnino imata v naši državi Slovenija in Hrvaško Zagorje, kjer se goji štajersko-zagorska pasma, Izvzemši Vojvodino in Baške se v ostalih pokrajinah naše države ne more govoriti o kakšni čisti pasmi. Za te pokrajine bo treba najti ono pasmo, ki najbolj odgovarja klimatičnim razmeram, pri čemer bo treba tudi upoštevati zahteve konzumentov glede kakovosti mesa. Po izkušnjah srbskih izvoznikov perutnine in jaje se more danes srbska kokoš v inozemstvu le težko prodati in to po ceni kakšni tretje vrste. Prav tako je glede izvoza jajc. Težina jajc iz Jugoslavije znaša le 40 do 50 kg za 1000 komadov, dočim se na evropskih tržiščih zahtevajo jajca v težini 54 do 66 kg za 1000 komadov. Naše malo jajce je skoro že povsem izrinila Rusija, ki je pričela z intenzivnim in dobro organiziranim perutninarstvom.

Po vsej Evropi znana štajerska kokoš

Sport

Motociklistične dirke v Ljubljani. Poročilo v večeršnjem »Ponedeljku« treba nekoliko popraviti odnosno izpopolniti. Pri dirki novincev kat. do 175 ccm je vodstvo dirke naknadno priznalo posebno nagrado gosp. Minki Zagarjevi, ki je v času 5:09:6 prispela kot druga na cilj. — Pri glavni dirki kat. 250 ccm treba popraviti, da sta Stajić (in ne Polik) in Fütterer že od starta ušla v silnem tempu ter vozila skoraj vrtič dva kroga do ovinka, kjer je Fütterer omahnil. — Pri dirki novincev kategorije 350 ccm je znašal čas Frana Trampusa, ki je prišel kot prvi na cilj, 8:38 tri petine in ne 8:35 tri petine. — Samo obsebi umevno je, da znaša čas Rada Stajića pri glavni dirki 4:44 dve petine in ne 7:44 dve petini. — Pri dirki novincev kat. 350 ccm je vodstvo priznalo prvo mesto Slepčeviću, ki je prispel na cilj v času 8:19 dve petinke.

Sportna reprezentanca ljubljanske univerze priredi danes, 12. t. m. fakultetna prvenstva v lahki atletiki. Pozivam vse prijavljene in neprijavljene atlete, da se tekmovalja sigurno udeležijo. Začetek tekmovalja točno ob 16.30 na igrišču Primorja. Vsek naj prinese s seboj svojo opremo. Bodimo točni in disciplinirani! Kapetan.

ASK Primorje (hazena sekcija). Danes sestanek in trening vsch hazenašic ob 18. uri. — Trener.

Velika kolesarska dirka se vrši 17. junija v Ljutomeru. Začetek ob 13. uri. Bogata darila so pripravljena. Prijave 10 Din. Vabljeni vsi kolesarji.

vrednostne papirje pri finančnem komisariatu. — Osebe, ki žele s pošto poslati svoje vrednostne papirje v Rusijo, morajo poprejeti dobiti od zgoraj omenjene komisije dovoljenje. — K temu razglasu pripominja pošto ravnateljstvo ljubljanskega, da promet z vrednostnimi papirji in skatami z označeno vrednostjo z Rusijo dosele še ni uveluden.

— Dobave. Direkcija državnih železnic, gradbeni oddelk v Ljubljani sprejema do 15. t. m. ponudbe glede dobave 84.000 komadov zidne opeke, 20 komadov žičnikov in raznega ploščatega železa; do 19. t. m. glede dobave 40.000 komadov štaketov, 3000 komadov gozdnih drogov in 1500 komadov hrastovih kolov ter glede dobave 10.000 kg portlandskega cementa in 10.000 kg negašenega apna. (Pogoji so na vpogled pri omenjenem oddelku.) Direkcija državnih železnic, strojni oddelk v Ljubljani, sprejema do 21. t. m. ponudbe glede dobave mehkih desk in borovih plohov; do 25. t. m. glede dobave bakrenih cevi in bakrenih drogov. Direkcija državnega rudnika v Brezi sprejema do 20. t. m. ponudbe glede dobave roulo - balat - jermen, do 23. t. m. glede dobave 300 komadov lopat za premog ter glede dobave 8000 kg karbida. — Predmetni oglasi so na vpogled v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

Borze

11. junija.

Na ljubljanski borzi je bil danes devizni promet priljučen. Tečaj so ostali v glavnem nespremenjeni, edino reviza na Berlin je za malenkost popustila, deviza na London pa se je malo okrepila. Največji je bil promet v devizah na Berlin, Dunaj, Prago in Curih. Malenkostno potrebo v devizah na Trst in Newyork je krila privatna ponudba.

Na zagrebškem elektnem tržišču se je vojna škoda za malenkost okrepila. Pri umerjenem prometu se je promptna trgovala po 446 — 447, za julij pa po 452,5 do 453. Investicijsko je bilo zaključeno po 92. Med bančnimi vrednotami se je Prastedična ponovno dvignila. Tekom borznega seštanka se je trgovala po 960 — 990, ob zaključku pa je zopet popustila na 980 (v petek 935 — 955). Dalje so se trgovale Poljedelska po 19, Hipotekarna po 59,5, Jugoslovenska po 87 — 88 in Riječka po 142 do 143. V industrijskih vrednotah je bil promet nekoliko živahniji. Dubrovačka se je pri prvi tendenci trgovala po 460 — 470. Vevče pa so bile zaključene po 106 — 107. Dalje so bili zaključki v Dravi po 385, v Sečerani po 510, v Tvrnici vagonov po 105 do 110 in v Isisu po 30 — 31. Trboveljska je notirala nižje pri 495 — 500.

Devize in valute. Ljubljana. Amsterdam 0 — 22,935, Berlin 13,565 — 13,595 (13,58), Budimpešta 0 — 9,9215, Bruselj 0 — 7,9345, Curih 1093,5 — 1096,5 (1095), Dunaj 7,98 — 8,01 (7,995), London 277,07 — 277,87 (277,47), Newyork 56,72 — 56,92 (56,82), Pariz 0 — 223,6, Praga 168,05 — 168,85 (168,45), Milan 298,28 — 300,28 (299,28).

Zagreb. Dunaj 7,98 — 8,01, Berlin 13,565 do 13,595, Budimpešta 9,9065 — 9,9365, Milan 298,04 — 300,04, London 277,07 — 277,87, Newyork 56,72 — 56,92, Pariz 222,6 — 224,6, Praga 168,05 — 168,85, Curih 1093,5 do 1096,5; dol. 56,225 — 56,425.

Trst. Beograd 33,325 — 33,625, Dunaj 264,5 — 270,5, Praga 56,15 — 56,45, Pariz 74,575 — 74,875, London 92,65 — 92,85, Newyork 18,935 — 18,995, Curih 365 — 367; dinarji 33,27 — 33,77.

Dunaj. Beograd 12,49375 — 12,53375, Berlin 169,57 — 170,07, London 34,66 — 34,76, Milan 37,375 — 37,475, Newyork 709,05 do 712,15, Pariz 27,92 — 28,02, Praga 21,0275 do 21,1075, Curih 136,76 — 137,26; dinarji 12,43 — 12,49.

Curih. Beograd 9,1325, Berlin 12,4, Newyork 518,95, London 25,53 in 5 osmink, Pariz 20,415, Milan 27,31, Praga 15,38, Budimpešta 90,56, Bukarešta 3,17, Sofija 3,745, Varšava 58,175, Dunaj 83,025.

Deviza Beograd na ostalih borzih: v Pragi 59,15, v Berlinu 7,558.

Effekti.

Ljubljana. Celjska 158 — 0, Ljubljanska kreditna 128 — 0, Prastedična 960 — 0, Kreditni vavol 165 — 175, Vevče 105 — 0, Ruše 280 — 300, Slavbna 56 — 0, Šešir 105 — 0.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 446,5 — 447,5, za julij 452,5 — 453, za december 469 — 470, investicijsko 91,75 do 92,25, agrarne 56 — 57; bančne vrednote: Poljo 19 — 19,5, Kreditna 85 — 0, Hipot 59 do 59,5, Jugo 87 — 88, Ljubljanska kreditna 126 — 130, Prastedična 975 — 987,5, Riječka 142 — 143; industrijske vrednote: Gutmann 205 — 215, Slaveks 112 — 0, Slavonija 11 — 12, Danica 148 — 151, Drava 380 — 385, Sečerana Osiček 500 — 510, Tvrnica vagonov 105 — 110, Vevče 105 do 107, Isis 31 — 33, Dubrovačka 465 — 470, Trbovlje 495 — 500, Narodna šumska 30 do 35.

Beograd. Vojna škoda 444 — 444,5, investicijsko 91 — 91,5, agrarne 57 — 58.

Blagovna tržišča

Položaj a žateškem hmeljskem tržišču. Tudi pretekli teden je bilo razpoloženje na žateškem tržišču mirno pri slabem prometu. Cene so ostale nespremenjene (1650 do 1750 Kč za 50 kg, izbrano blago le nekoliko dražje). — Hmeljska rastlina je zaradi nizkih nočnih temperatur precej zaostala. Le ena tretjina je dosegla že višino 1,5—2 m. Stevilni nasadi, posebno v dobrih legah, so utrpeli znatno škodo zaradi hmeljske uši.

Ljubljanska blagovna borza. Tendence evrsta. Zaključeni so bili 3 vagoni hrastovih neobrobiljenih plohov, od 2,5 m naprej, od 60 do 110 mm, od 20 cm širine naprej, fco vagon meja po 950. Deželni pričelci: Tendence mlačna. Zaključkov ni bilo. Nudi se pšenica (78/79 kg 2 %), slov. postaja, mlevska tarifa, plač. 30 dni: baška, promptna po 407,5 — 410; slavonska promptna po 395 — 397,5; turšičica (slov. postaja, navadna tarifa, plač. 30 dni): baška, promptna po 337,5 — 340; činkvanti po 350 — 355; oves: baški, zdrav, rešetan po 310 — 315; moka: »čg«, fco Ljubljana, plač po 315; moka: »čg«, fco Ljubljana, plač po 315; moka: »čg«, fco Ljubljana, plač po 315.

Novosadska blagovna borza (11. t. m.) Tendence mirna. Promet 16 vagonov pšenice, 1 vagon ovs, 31 vagonov turščice, 3 vagonov moka in 5 vagonov otrobov. Pšenica: baška, 77/78 kg 347,5 — 350; baška, 78/79 kg 350 — 352,5; gornjebanaška 345 do 347,5. Oves: baški in sremski 260 do 265. Turščica: baška in sremska 287,5 do 292,5; banaška 285 — 287,5. Moka: baška »čg« in »čgg« 470 — 480; »čg« 457,5 do 467,5; »čg« 440 — 450; »čg« 420 — 427; »čg« 350 — 360. Otrobi: baški in sremski v jutastih vrečah 215 — 220.

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod • Ljubljana 11. junija 1928.

Višina barometra 308,8 m

Kraj	Čas	Barom.	Temper.	rel. vlažn. %	Smerni vetra in brzina v metrih	Oblačn. —/—	Padavine	
							Vrsta	mm do 1 ure
opazovanja								
Ljubljana . .	8.	57,1	20,4	0	SW 2	0		
Maribor . . .		56,4	20	52	S 4	1		
Zagreb . . .		58,5	22	63	S 2	5		
Beograd . . .		58,4	28	5	SW 2	0		
Sarajevo . . .		59,6	24	58	mirno	0		
Skoplje . . .		62,5	15	63	mirno	0		
Dobrovnik . .	7.	59,3	22	81	mirno	0		
Split		59,0	26	75	mirno	1		

Iz življenja in sveta

Nobile je izgubil eno četrtno svoje posadke

Skrivnost italijanske ekspedicije na severni tečaj razpečatena. »Italia« se je pretrgala, ko je zadela v oster ledenik. — Dva člana ekspedicije mrtva, dva pa brez nog. — Evidenčna številka, ki odkriva pozicijo ponesrečencev

Koncem prošlega tedna se je pokazala popolna jasnost v vprašanju, kakšna usoda je zadela Nobileovo ekspedicijo. Znaki, ki so prihajali sedem dni iz skrivnostnih predelov arktičnega ozemlja, so bili v soboto verificirani in zdaj ni več dvoma, da je general Nobile živ. Radogrami so javili pozicijo, kjer se nahaja posadka trikrat, toda vsako pot drugače. Vendar je bila razlika med poročili tako neznatna, da je bilo stvar lahko izračunati. Ponesrečenci se nahajajo blizu 80 stopinj in 37 minut severne širine in okrog 27 stopinj vzhodne dolžine. Na križišču teh dveh črt leži

otok Foyn.

Otok je le nekaj desetink kilometra oddaljen od rta Smith, ki se v tem času ne da doseči z ladjami, ker je morje zamrznjeno. Morjeplovba je tod okrog mogoče šele proti koncu julija. Enako težko kakor ladiji je tudi aeroplanu, ki bi hotel tukaj pristati na ledu. Tla so zelo valovita in se dajo prehoditi edino peš, prevoziti pa samo s pasjo vprego.

Lovci na severno živad Foys, kateri so določili za vodjo oddelka, ki bo na saneh s pasjo vprego iskal Nobile, je izjavil, da je mogoče doseči točko, kjer leže ostanki »Italia« v nekaj dneh. Nobile je sporočil, da brodomci ne trpijo lakote, ker imajo v zalogi

za 50 dni živil.

Pač pa trpi ekspedicija velik mrz, ker se je za polarno vožnjo razmeroma slabo preskrbela.

V Kingsbayu se nahajajoči poročnik norveške mornarice Lützow-Holm, ki je napravil več izvidnih poletov, ni dosegel generala, pač pa je imel smolo da se je moral spustiti na morje v Moselskem zalivu. K sreči je sedel s svojim letalom na vodo. Če bi bil prišel na led, bi bil plačal svoje početje z življenjem.

Iz Rima so poslali prezebojoči posadki na pomoč hidroplan »S55«. Voda ga kapitan Maddalena. Tudi sicer je v Kingsbayu zbrana množica ljudi

vprav zadostna, če ne celo prevelika za reševalna dela. Poveljnik oporišne ladje Città di Milano, ladjeplavec Romagnola, razpolaga namreč z 200 možmi. Ker njegova ladja ni bila kos poskusu prodreti daleč proti severu, se je zasedel v pristanišču, kjer se zadovoljuje z vlogo opazovalca in reševalca na veliko daljavo.

Amundsen ostane doma

Brž potem ko so bila potrjena poročila o avtentičnosti Nobileovih radogramov je Amundsen opustil namero, da bi sodeloval pri iskanju pogrešane ekspedicije. Tudi načrti za ostale ekspedicije se bodo skrčili, ker bo treba sedaj manj izvidnic, kakor se je prvotno mislilo.

Kdo bo prvi?

Mnogo se je ugibalo, komu bo sreča naklonila pozornost, da se prvi sreča s poveljnikom ponesrečene »Italia«. Najprej je imel največ izgledov za to poročnik Lützow-Holm, potem se je zdelo, da bo ta mož Larsen, zvesti so-trudnik Amundsenov, ki dobro pozna polarno ozemlje. Nu, kakor poročajo zadnje vesti, je prva dospela do Nobileove posadke rešilna ekspedicija na saneh s pasjo priprego, ki jo je vodil neki v arktičnem ozemlju dobro izvežban lovec. Njena vožnja skozi snežni metej in nepopisni mrz je bila tako naporna, da je vse člane oropala poslednjih moči. Prišli so na cilj jedva živi, bili pa so veseli, da se niso mučili zaman.

Rt Smith,

v bližini katerega se nahaja otok Foyn, leži na skrajni točki ozemlja, ki ima značaj gorate ravnine in je vsežer pokrito z ledeniki. Ogromne mase ledu se dvigajo 2000 — 3000 čevljev nad zemljo. Ta teren je prvi raziskal polarni potnik Nordenskjöld, ki je umrl baš pred nekaj dnevi. L. 1873. je Nordenskjöld prepotoval ozemlje med Severnim rtom in rtom Smithom, pozneje pa je raziskoval Nahlenbergov zaliv in Hinlopenško ožino. Le malo raziskovalcev severnih krajev je doseglo do danes to točko.

bi delal proti njegovi volji. S tem pismom je Coolidge Hooverjevo postojanko seveda samo dobrodu utrdil.



Miss Svet

bi lahko imenovali Amerikanko Elo Vanheuseno, ki je bila soglasno proglašena za prvo lepoto na konkurenčni tekmi v Galvestonu. Glavica v krogu pod Vanheuseno, ki je rodom iz Chicaga, pripada dražestni Francozinji R. Allainovi, ki je glede ženske lepote oficijelno druga ženska na svetu.

Ozdravljena čudežnica

Terezija Neumannova, ki je kri potila v Konnersreuthu, se počuti, kakor poročajo, popolnoma zdravo in je menda samo zaradi tega prišla iz mode. Zadnje ekstaze in krvavljenja je imela v velikonočnem tednu, potem so ji posebni znaki popolnoma minili. Posteljo je zapustila že v začetku maja in se je vdala hišnim opravilom.

Očetu pomaga pri kmečkih poslih, molze krave, skrbi za svoje brate in sestre, je baje židane volje — kar je za današnje slabe čase najsimpatičnejši čudež — in ne govori nič o svojih doživljajih zadnjih dveh let. Morda ji zadošča že popularnost, ki si jo je pridobila doslej, ali pa se tiho pripravlja na novo »krvavo« poslanstvo.

18 let po nedolžnem v ječi

21. decembra 1908. so našli v neki hiši v Edinburghu 82letno bogato zasebnico Mariono Gilchristovo umorjeno in oropano. Sostanovalci so bili slišali ponoči odmev udarcev, kmalu potem so opazili človeka, ki je hitel iz hiše. Sum je padel na nekega Slaterja, ki je skušal tiste dni prodati zastavni listek in se je potem odpeljal v New York. Tam so ga aretirali in ga odposlali v Edinburgh, kjer so ga obsodili na smrt. Čeprav je trdovratno zavračal svojo nedolžnost in čeprav se je večji del javnosti postavil zanj, med drugimi tudi mnogo uglednih moži, kakor Conan Doyle, Oliver Lodge in Bernard Shaw. Smrtno kazen so pozneje spremenili v dosmrtno ječo, a po 18 in pol letni ječi so Slaterja zaradi dobrega vedenja pred nekaj meseci izpustili. Komaj je prišel na prosto, je začel delati na vse pretege, da bi proces obnovil in je zbral ko-

Firma tvornica orožja Mauser A. G., Obendorfa. Neckar, lastnik jugoslovenskega patenta št. 1928

„Zavrtni ukleščač“

Želi prodati ta patent ali dati licenco istega. Informacije daje: dr. Janko Olip, advokat v Beogradu, Kralja Milana ulica 78.

3 pisarn. prostore v visokem pritličju, v središču mesta oddaljeno od glavne prometne ulice, ki nima prevelikega stranskega prometa. — Ponudba na ogledni oddelci »Jutra« pod »Stalno in »Ljudsko« 19190

pico novih prič, ki naj bi dokazale, da so ga obsodili po nedolžnem. Proces se je že otvoril in ga vodi 5 najvišjih angleških sodnikov v isti dvorani, kjer so Slaterja pred 19 leti obsodili na smrt. Pri otvoritvi sta se Slater in Conan Doyle prvič videla in je prišlo do dramatične pozdravne scene. Angleška javnost pričakuje z napetostjo, kako bo ta zadeva rešena na glavni razpravi, ki se bo vršila 9. julija.

Kako bodo uničili strupeni plin

Zaloga fosgenskega plina, ki je pred kratkim povzročil tisto strašno katastrofo v Hamburgu, so hoteli prvotno potopiti v Nemško morje. Hamburgske oblasti pa so se temu uprle, češ da bi tvorile stalno nevarnost za bližnje nemške, holandske, angleške, belgijske in francoske obale. V pogajanjih s prusko vlado je bilo izrečeno mnenje, naj bi jih potopili rajši v Atlantski ocean, tam kjer doseže globočino 4000 m. Ekspedicijo, ki bo to izvršila, bosta tvorila pomorski tank in posprema ladja s pionirji državne brambe.

Primo de Rivera se ne bo poročil

Iz Madrida poročajo, da se je Primo de Rivera odpovedal nameravani poroki z gospodično Castellanosovo. Vzrok tej nenadni odločitvi bi bil v tem, da se je diktatorjeva zaročenka pred nekaj dnevi podala v spremstvu grofa de la Cibera in vojvode Almodovaria v neki lokal, kjer so uganjali nedovoljene borzne spekulacije, ki se jih je tudi sama udeležila. Primo de Rivera ji je to dejanje tako zameril, da je prekinil z njo vse stike.

Nadutost diplomata

Zena italijanskega vojaškega atašeeja v Bukareštu, majorja Mercatija, je bila po opravkih na tamošnji glavni pošti. Vedenje nekega uradnika jo je ozlovoljilo in ga je ostro opsovala. Nato je odšla, da se vrne čez nekaj časa s svojim možem. Ta je zahteval pogovora z višjim uradnikom. Ko ga je imel pred sabo, ga je v navzočnosti številnega občinstva surovo opsoval. O dogodku so napravili protokol, ki so ga poslali na zunanje ministrstvo. Zdi se, da bo ta incident imel še diplomatske posledice.

Vojne vežbe s smrtnim izidom

Pri Schleimündi blizu Kiela je imela nemška vojna mornarica vežbe v polaganju min. Ko so po končanih vajah mine zopet pobirali, se je ena na minoscu »C 12« razpočila, ubila 6 mož posadke, celo vrsto jih pa ranila. Med ranjenci sta tudi neki frezantni kapitan in kapitanski poročnik. Ranjence so prepeljali na torpedovki takoj v Kiel.

Protifašistična razstava v Kölnu

V kölnskem socijalističnem ljudskem domu so otvorili v nedeljo nekako dopolnilno razstavo k razstavi »Prsese«. Organizirali so jo antifašistični krogi. Ob otvoritvi so nastopili kot govorniki socijalistični vodje Solmann, Turati in Angelika Balabanova. Baš tega dne je bila obletnica Matteottijeve smrti.

Crème Simon

Čuvajte svojo lepoto kakor čuvate svoje zdravje. Vaše lice je občutljiva mojstrovina, ki je ne smete zanemarjati.

CREME SIMON

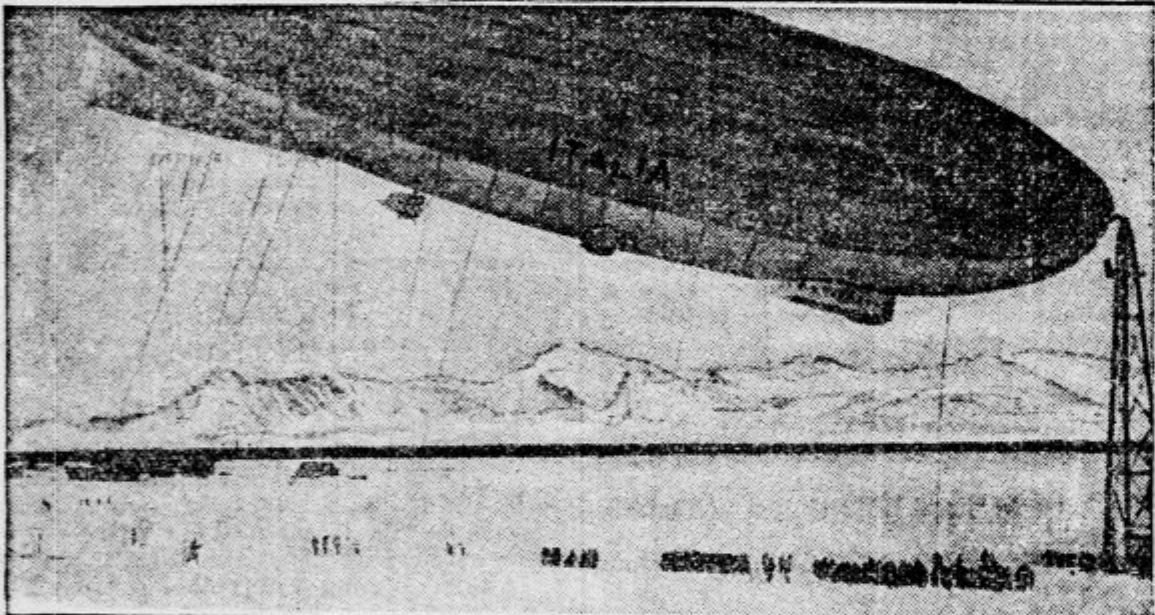
sestavljena po preizkušnih oblikah, odstrani s kože sleherni nedostatek in ohranja lepoto, mehkost in voljnost ter brani, da bi se tvorile gube.

Puder & Mlno Simon
Pariz



Velika letalska nesreča

Pri Libavi v Šleziji, ob češkoslovaško-nemški meji se je ponesrečilo letalo linije Praga-Varšava. Pilot Josip Lehky je bil težko ranjen, letalski učenc Franc Przybylski pa je bil na mestu mrtve. — Naša slika prikazuje letalo neposredno po nesreči. V ospredju truplo ponesrečenega učenca.



Zrakoplov »Italia«, fotografiran zadnjič pred uničenjem tik ob odhodu iz Kingsbaya proti severnemu tečaju. Posadka »Città di Milano« vleče zrakoplov z debelimi vrvmi k tlom.

Boj za Coolidgeovo nasledstvo

V največji zborovalni dvorani sveta, ki sprejme lahko 15.000 oseb, v Kansas-Cityju, se sestane danes konvent ameriške republikanske stranke z namenom, da bi izbrali kandidata te stranke za volitve državnega predsednika. Ze ves teden romajo v Kansas-City veljanske karavane zborovalcev iz vseh strani široke Unije. Iz same Dakote je prislo 100 avtomobilov s 1000 osebami, iz Jowe so naznanili prihod 500 avtomobilov, iz Nebraske pa 100 avtov. Posebno močno so zastopani farmarji, ki skušajo spraviti v program stranke nekaj točk za podpiranje poljedelstva. Tako med navadnimi člani stranke. Med uglednimi pa vlada velik ravs in

kavs. Največ šanc, da ga izberejo za kandidata, ima Hoover, ki bo brzkone zares izbran. Njegovi nasprotniki, zlasti skupina senatorjev Lowdena, Watsona, Curtisa in Goffa, pa delajo še v zadnji uri s polno paro, da bi to izbero preprečili. Pristaši imenovane skupine so osnovali celo odbor, ki mu je namen, da bi odnesel glasovalno pravico tistim delegatom, ki jim je naročeno, naj glasujejo za Hooverja. Ožji prijatelj sedanega državnega predsednika Coolidgea, pa si je izmislil načrt, da bi pregovoril vse delegate, naj soglasno izberejo tega, s čimer bi ga nekako moralno prisilili, da bi kandidaturu zopet sprejel. Coolidge pa je, kakor znano, predsedništva sit in je že precej časa napovedoval, da se zanj lepo zahvaljuje. Tudi sedaj, ko je zvedel za Buttlerjev načrt, mu je pisal, naj se nikar ne trudi, da



Grand Hall v Kansas - Cityju,

največja dvorana v tem vele mestu Zedinjenih držav, ki jo načrtni šele 15.000 oseb. V tej dvorani se bo vršila 12. t. m. konvencija republikanske stranke, pri čemer bo ta stranka izvolila svojega kandidata za predsedniško mesto Unije.

Skladiščnik

z več-tno prakso, zmožen slovenskega in nemškega jezika išče mesta v Ljubljani ali izven Ljubljane. Ponudbe pod »Zanesljiva moč« na ogl. odd. »Jutra«

Važni novi kemični izumi!

„John Bull“ bencinske tablete

za avtomobile, motorna kolesa, bencinske motorje. — Prednosti: Na bencinu se prištedi 25—30 % (na 5 l bencina 1 tableta), svečke ostanejo brez saj, stene cilindrov čiste, ventili lažje funkcionirajo, polna kompresija, motor se lažje požene. — Cena dozi s 100 tabletami Din 160.—

„John Bull“ zaščita za steklo

za avtomobile, zrcala, zdravniška zrcala, očala, izlozbe. — Prednosti: ščiti steklo, da ne zamre pri dežju, od sopare, snega, megle. Steklo, zrcalo ostane popolnoma prozorno čisto. — Cena škatljici Din 32.—

„John Bull“ masa za brtvanje

(Dichtungsmasse). — Prednosti: Vijaki ne popuščajo, ker se spoji masa trdo s kovino in otrdi po montaži ter ne ostane elastična. — Cena dozi Din 84.—

Glavno zastopstvo tvrdke JOHN BULL, Ljubljana, poštni predal 286.

Zastopniki s kavcijami za ljubljansko in mariborsko oblast se iščejo. 143a

Firma tvornica orožja Mauser A. G., Obendorfa a/Neckar, lastnik jugoslovenskega patenta št. 1872

Novine na cilindričnem zatvaraju sistema Mauser

Želi prodati ta aparat ali dati licenco istega. Informacije daje dr. Janko Olip, advokat v Beogradu Kralja Milana 78.

Firma tvornica orožja Mauser A. G., Obendorfa a/Neckar, lastnik jugoslovenskega patenta št. 1872

Želi prodati ta aparat ali dati licenco istega. Informacije daje dr. Janko Olip, advokat v Beogradu Kralja Milana 78.

Firma tvornica orožja Mauser A. G., Obendorfa a/Neckar, lastnik jugoslovenskega patenta št. 1872

Hotel Kvarner

Malinska, otok Krk

tik morja 20 sob, prvovrstna kuhinja, penzionat, štirikratna hrana Din 60.—, Krasno kopališče in druge udobnosti.

MAKULATURNEGA PAPIRJA

Za trgovce, za obrtnike, za peke, za mesarje, za industrijo

kg 4 Din

večja množina na razpolago po ugodni ceni

Naslov pove uprava »Jutra«.

Firma tvornica orožja Mauser A. G., Obendorfa a/Neckar, lastnik jugoslovenskega patenta št. 1872.

Pištolj koji se sam od sebe puni sa zatvaračem koji se kreće po drški

Želi prodati ta aparat ali dati licenco istega. Informacije daje dr. Janko Olip, advokat v Beogradu, Kralja Milana 78.



Potrži globoke žalosti naznanjamo tužno vest, da je naša srčno ljubljena hčerka, sestra, svakinja in teta gđ.

Mimi Kislinger

dne 11. junija 1928 ob 2. uri popoldne po težki, mukopolni bolezni, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb nepozabne pokojnice se vrši v sredo, dne 13. junija 1928 iz bolnice na pokopališče k sv. Križu.

Ljubljana - Teharje 11. junija 1928

Zalujoča rodbina in sorodstvo.

7646

Naročila in vse dopise, ličote in malih oglaševanj, je pošiljati na Oglašni odd. Jutra, Ljubljana, Prešernova 4. Tel. št. 2492

Nali oglaševanje, ki služi v poročevalne in socialne namene občinstva, vaka bareda 50 par. Najmanjši znesek 10. Pristojbina za sifro 10.

Mali oglasi

Vse pristojbine je uparila ličote in malih oglaševanj, je pošiljati na Oglašni odd. Jutra, Ljubljana, Prešernova 4. Tel. št. 2492

Ženske, dopisovane in oglaševanje trgovskega ali reklamnega namena, vaka bareda 50 par. Najmanjši znesek 10. Pristojbina za sifro 10.

Službo dobi

Klepar, pomočnika

izkušenega v galanteriji in stavbi stroki, sprejme takoj podjele izven Ljubljane. Pogodbi starost pod 30 let in popolna izveščenost. Nalov pri oglaševanju odd. Jutra, 20526

Gaterista

s dobro prakso, trdi los, ki se takoj nastop. Poudarja s referencami na področju Jutra Maribor pod »Gaterista«, 20539

2 brivska pomočnika

mlajša, sprejme takoj ali pozneje Vekoslav Vrbnjak, Slovenjgradec, 20558

Brivski pomočnik

inteligenten, smolen striznja gospodov in bubiglavio, dobi službo. Poudarja na M. Marš, Maribor, Gosposka 27, 20497

Pekovskega pomočnika

starejšega, ki je poleg drugega dela izkušen pri peki, sprejme. Tudi sprejem enega mlajših pekarskih pomočnikov, ki je pripravljen na peko raznih. Nastop službe takoj. Nalov v ogl. odd. Jutra, 20546

Tvorniški mojster

ki je izkušen strojnik in kurač ter dober mehanik, dobi mesto s 1. do 15. junija. Naravno stanovanje, kužava in navedeni. Poudarja pod »Vestem 55« s navedbo zahtev, 20555

Služkinjo

pridno in prijetno, za vsa hišna in vrtna dela, 18 let, mlajša, Maribor, Poudarja na ogl. odd. Jutra, Maribor pod »Pridna«, 20556

Zastopnika

in kasanta. Točne poudarja s navedbo starosti pod »Ljubljana 35« na ogl. odd. Jutra, 20578

Damskega frizerja

opremljenega, ki je vedel vseh polov šenke frizerke, — brnija, sprejme Pajo Husak, Šenki izter, Subotica, 20580

Železnarja

zanesljivega, s daljšo prakso, sprejme. Poudarja s prepisom sprejema na ogl. odd. Jutra pod »Železnar, boljša moč«, 20590

Slasličarskega pomočnika

samoostojnega, sprejme takoj slasličarja Karl Mantel, Celje, Gosposka ul. 14, 20561

Čevlarskega pomočnika

sprejem. Rožna dolina cesta 5, št. 22, 20584

Učena

sprejme trgovca s posebnim blagom v Ljubljani. Nalov pove ogl. odd. Jutra, 20570

Predvojni šofer

bolj službe za takoj. Cenjene poudarja na ogl. odd. Jutra pod »Zanesljiv 33«, 20574

Učena

s primerno izobrazbo — sprejme A. Šušnik, Zelenina, Ljubljana, 20593

Brivski pomočnik

dobra moč, dobi takoj mesto. A. Kocih, Ljubljana, Florjanska ulica 21, 20598

Postrežnico

sprejem za dopolnilne ure. Nalov pove ogl. odd. Jutra, 20597

Mašinista

dobro izvešanega, k Diesel motorju za čas mlave, 18 let. Nalov v ogl. odd. Jutra, Ljubljana, 20580

Kolarskega pomočnika in vajenca

sprejme M. Fajfar, splošno kolarstvo in izdelovalnica avtomobilov, Trnovska ul. 25, 20540

Več šivilj

sprejem za sifro 10. Poudarja na ogl. odd. Jutra pod »Samoostojna 738«, 20578

Vajence

starejšega, proti plačilu in stanovanju sprejme pekarstvo, Kramarica, Tesarska ulica Ljubljana, 20576

Brivski pomočnika

dobro izvešanega, sprejme Drazotin Satošek, briv, C. Cramonell, 20579

Prodajalko

in Ljubljano za prodajo sifro 10. Poudarja na ogl. odd. Jutra pod »Samoostojna 738«, 20578

Brivski pomočnika

mlajšega, ki zna ali se bo-že pridruži ondularanju, sprejme brivski salon v Kandij 21, Novo mesto, 20532

Trgovski vajenec

praktičan, s predpisano izobrazbo, najmanj dva razreda srednje ali mešanske šole, nadarjen, s posebnim veseljem do trgovine mešanske blaga, v večjem obsegu, kjer ima priliko temeljito izučiti se v tej stroki, dobi takoj mesto s hrano in stanovanjem v hiši. Predstaviti se je pri Ivanu Trnšiču, Vrhniku, 20549

Postrežnico

sprejem. Gre tudi na Ljubljanski trg. Vrt je oddaljen od doma 25 minut. Nalov v ogl. odd. Jutra, 20532

Dva vajenca

s primerno izobrazbo sprejme takoj trgovca s šestino Breznik in Fritsch, Ljubljana, 20530

Pletilka

na stroj št. 12 sprejem. Nalov v ogl. odd. Jutra, 20561

Trgovski pomočnik

sprejem. Gre tudi na Ljubljanski trg. Vrt je oddaljen od doma 25 minut. Nalov v ogl. odd. Jutra, 20532

Takojšnji za službo

se nudi potnikom, ki obiskujejo in prodajajo pri- vatkim oddelcem v mestu in na delu. Seizljeke novosti. Pojasnila vsak dan od 8. do 5. ure. V. Kovač, Sv. Petra nasip 17, 19901

Prodaj

Vrvarke izdelke najboljših kvalitete kupit- elenja v najvišji vrstni in v Jugoslaviji: Tovarna motorna in vrtna d. d. Grosuplje pri Ljubljani — Komitajski salona: Frane Palma, Ljubljana, Gosposka ulica 7 — Celje: Kmetarjeva 7 in Maribor: Koroska 8, 20561

Zastopnike

sprejem. Gre tudi na Ljubljanski trg. Vrt je oddaljen od doma 25 minut. Nalov v ogl. odd. Jutra, 20532

Dijake (inje)

opozarjamo na možnost prijetnega potovanja v po- štinskih s zasluzbo po več 100 Din dnevno. Pojasnila daje uprava »Merkurja« Ljubljana. Večna pot št. 5 pod Rožnikom, 20533

Zastopnik

sprejem. Gre tudi na Ljubljanski trg. Vrt je oddaljen od doma 25 minut. Nalov v ogl. odd. Jutra, 20532

Pouk

z lastnim strojem gre po- štinskih s zasluzbo po več 100 Din dnevno. Pojasnila daje uprava »Merkurja« Ljubljana. Večna pot št. 5 pod Rožnikom, 20533

Pletilja

z lastnim strojem gre po- štinskih s zasluzbo po več 100 Din dnevno. Pojasnila daje uprava »Merkurja« Ljubljana. Večna pot št. 5 pod Rožnikom, 20533

Profesor

daje 800 potnikov inštruk- cije in nemščine in franco- šine. Poudarja pod B. S. na ogl. odd. Jutra, 20574

Gdč. učiteljice

18. junija prične kateja z prihodnjimi vseh do- školi. Poudarja na ogl. odd. Jutra pod »Zanesljiv 33«, 20574

Učena

sprejme trgovca s posebnim blagom v Ljubljani. Nalov pove ogl. odd. Jutra, 20570

Učena

s primerno izobrazbo — sprejme A. Šušnik, Zelenina, Ljubljana, 20593

Brivski pomočnik

dobra moč, dobi takoj mesto. A. Kocih, Ljubljana, Florjanska ulica 21, 20598

Postrežnico

sprejem za dopolnilne ure. Nalov pove ogl. odd. Jutra, 20597

Mašinista

dobro izvešanega, k Diesel motorju za čas mlave, 18 let. Nalov v ogl. odd. Jutra, Ljubljana, 20580

Kolarskega pomočnika in vajenca

sprejme M. Fajfar, splošno kolarstvo in izdelovalnica avtomobilov, Trnovska ul. 25, 20540

Več šivilj

sprejem za sifro 10. Poudarja na ogl. odd. Jutra pod »Samoostojna 738«, 20578

Vajence

starejšega, proti plačilu in stanovanju sprejme pekarstvo, Kramarica, Tesarska ulica Ljubljana, 20576

Brivski pomočnika

dobro izvešanega, sprejme Drazotin Satošek, briv, C. Cramonell, 20579

Prodajalko

in Ljubljano za prodajo sifro 10. Poudarja na ogl. odd. Jutra pod »Samoostojna 738«, 20578

Gospodična

smotna slovenščina in ka- lijanščina, 18 let mesto vzo- giteljice ali sobarice za ta- koj. Nalov pustiti v ogl. odd. Jutra, 20571

Mesto trgovske va- jenke

18 let deklica, 4 s razredi mešanske šole v mestu. Nalov pove ogl. odd. Jutra, 20537

Mizarski pomočnik

šoli stalne službe pri moj- stru, ki izdeluje največ »Moleke. Nalov v ogl. odd. Jutra, 20532

Restavrac. kuharica

samoostojna, 18 let službe. Gre tudi na delo. Poudarja na upravo »Jutra« Maribor pod »Restavracija«, 20538

Boljša šivilja

za damske obleke sprejme delo. Nalov v ogl. odd. Jutra, 20546

Absolvent

Trgovske šole, s dveletno prakso v štiri stroki ter prakso v nadrobni trgovini, lepe pisave, s znanjem knjigovodstva, slovenske, strobovanske in nemške korespondence, žel prene- niti mesto kamorkoli, tudi izven Slovenije. Ekstenzi- ni minimum. Cenjene po- nuditve prositi na oglašni odd. Jutra pod »Vestem 55«, 20555

Prodaj

Vrvarke izdelke najboljših kvalitete kupit- elenja v najvišji vrstni in v Jugoslaviji: Tovarna motorna in vrtna d. d. Grosuplje pri Ljubljani — Komitajski salona: Frane Palma, Ljubljana, Gosposka ulica 7 — Celje: Kmetarjeva 7 in Maribor: Koroska 8, 20561

Zastopnike

sprejem. Gre tudi na Ljubljanski trg. Vrt je oddaljen od doma 25 minut. Nalov v ogl. odd. Jutra, 20532

Dijake (inje)

opozarjamo na možnost prijetnega potovanja v po- štinskih s zasluzbo po več 100 Din dnevno. Pojasnila daje uprava »Merkurja« Ljubljana. Večna pot št. 5 pod Rožnikom, 20533

Zastopnik

sprejem. Gre tudi na Ljubljanski trg. Vrt je oddaljen od doma 25 minut. Nalov v ogl. odd. Jutra, 20532

Pouk

z lastnim strojem gre po- štinskih s zasluzbo po več 100 Din dnevno. Pojasnila daje uprava »Merkurja« Ljubljana. Večna pot št. 5 pod Rožnikom, 20533

Profesor

daje 800 potnikov inštruk- cije in nemščine in franco- šine. Poudarja pod B. S. na ogl. odd. Jutra, 20574

Gdč. učiteljice

18. junija prične kateja z prihodnjimi vseh do- školi. Poudarja na ogl. odd. Jutra pod »Zanesljiv 33«, 20574

Učena

sprejme trgovca s posebnim blagom v Ljubljani. Nalov pove ogl. odd. Jutra, 20570

Učena

s primerno izobrazbo — sprejme A. Šušnik, Zelenina, Ljubljana, 20593

Brivski pomočnik

dobra moč, dobi takoj mesto. A. Kocih, Ljubljana, Florjanska ulica 21, 20598

Postrežnico

sprejem za dopolnilne ure. Nalov pove ogl. odd. Jutra, 20597

Mašinista

dobro izvešanega, k Diesel motorju za čas mlave, 18 let. Nalov v ogl. odd. Jutra, Ljubljana, 20580

Kolarskega pomočnika in vajenca

sprejme M. Fajfar, splošno kolarstvo in izdelovalnica avtomobilov, Trnovska ul. 25, 20540

Več šivilj

sprejem za sifro 10. Poudarja na ogl. odd. Jutra pod »Samoostojna 738«, 20578

Vajence

starejšega, proti plačilu in stanovanju sprejme pekarstvo, Kramarica, Tesarska ulica Ljubljana, 20576

Brivski pomočnika

dobro izvešanega, sprejme Drazotin Satošek, briv, C. Cramonell, 20579

Prodajalko

in Ljubljano za prodajo sifro 10. Poudarja na ogl. odd. Jutra pod »Samoostojna 738«, 20578

Učena

sprejme trgovca s posebnim blagom v Ljubljani. Nalov pove ogl. odd. Jutra, 20570

Učena

s primerno izobrazbo — sprejme A. Šušnik, Zelenina, Ljubljana, 20593

Pisalni stroji

Pisalni stroj zelo dobro ohranjen, ugodno prodam. Nalov v ogl. odd. Jutra, 20484

Kolesa

Kolo Steyer zelo dobro ohranjeno, ugodno na prodaj. Nalov v ogl. odd. Jutra, 20673

Kolesa

gumijasta, po ugodni ceni prodam. Nalov v ogl. odd. Jutra, 20676

Kolo

dobro ohranjeno, prodam za 900 Din. Prule 6, pri- tišje, 20547

Vesovi

Lahko kočijo s gumijastim kolesjem, v dobrem stanju, prodam po ugodni ceni. Nalov v ogl. odd. Jutra, 20476

Knjige

Klept Differential und Integralrechnung Autelrieth. Techni- sche Mechanik in druge tehnične knjige prodaj po ugodni ceni. Nalov v ogl. odd. Jutra, 20476

Pridelki

Surovo maslo vedno sveže, v vsaki množini, pri Ivan Kralj, Ljubljana, Stari trg 30, 20689

Dragocenosti

Vsakovrstno zlato kupuje po najvišji ceni. Černe — juvelir Ljubljana, Wolfova ulica 3, 20588

Pohištvo

Spalnico kompletno, belo in enako kuhinjo, skoraj novo, prodam takoj po nizki ceni. Ogleda se od 10 ure dop do 7. ure zvečer. Ljubljana, Vošnjakova ulica 4, 7. dno, 20574

Klubska garnitura

usnjata, poceni na prodaj. Sever in Komp., Ljubljana, 20563

Opravo

za modno trgovino prodam. Nalov v ogl. odd. Jutra, 20441

Staro pohištvo

kuhinjska oprava, odelje itd., poceni na prodaj. Tork in arca. Zdravna skladišča (Balkan) 20711

Železne postelje

bele, mize, pisalni pult, ki se da regulirati, mare za prodaj. Pojasnila, cena in kurnk. ugodno prodam pri cinkarni v Gaberju pri Celju, 20596

Hiša

dobro vidana, s lepim vrtom, brajdo in sadnim drevjem, ob okrajni cesti v Gred št. 44, pri Celju, 20 minut od kolodvorja, na prodaj. Pojasnila, cena in kurnk. ugodno prodam pri cinkarni v Gaberju pri Celju, 20596

Hiša

dobro vidana, s lepim vrtom, brajdo in sadnim drevjem, ob okrajni cesti v Gred št. 44, pri Celju, 20 minut od kolodvorja, na prodaj. Pojasnila, cena in kurnk. ugodno prodam pri cinkarni v Gaberju pri Celju, 20596

Hiša

dobro vidana, s lepim vrtom, brajdo in sadnim drevjem, ob okrajni cesti v Gred št. 44, pri Celju, 20 minut od kolodvorja, na prodaj. Pojasnila, cena in kurnk. ugodno prodam pri cinkarni v Gaberju pri Celju, 20596

Hiša

dobro vidana, s lepim vrtom, brajdo in sadnim drevjem, ob okrajni cesti v Gred št. 44, pri Celju, 20 minut od kolodvorja, na prodaj. Pojasnila, cena in kurnk. ugodno prodam pri cinkarni v Gaberju pri Celju, 20596

Hiša

dobro vidana, s lepim vrtom, brajdo in sadnim drevjem, ob okrajni cesti v Gred št. 44, pri Celju, 20 minut od kolodvorja, na prodaj. Pojasnila, cena in kurnk. ugodno prodam pri cinkarni

Stanley Weyman:

Rdeča kokarda

Roman.

Tuleč od radosti je pograbila konec vrvi in jela vleči zani, kakor da ga hoče stresti na tla. Vsa okolica je odmevala od njenega zmagovalnega krika in klanja. Moški, ki so bili že v gradu, so jo začuli; vrnili so se in jih privedli še nekaj s seboj. Klečeč na robu strehe, sem z grozo prestrezal v globini bliskanje krvoločnih zrenic. Bog zna, kake so bile šele misli nesrečneža, ki je visel med nebom in zemljo!

Zdrnil se je in jel plezati kvišku, da bi se vrnil na streho: tako se je dvignil za kakih dvanajst vozlov. A držal se je že več minut; in ko je prišel dotod, mu je nestalo moči. Meja tega, kar zmorejo človeške mišice, je dana. Poskusil se je vzpeti do prihodnjega vozla, toda zječe je zdrknil nazaj. Zavil je zrkla proti meni.

»Potegnite me gor!« je zahropel z ugašajočim glasom. »Za Boga vas prosim, potegnite me gor!«

Toda podivjanci so držali za konec vrvi; niti da sem bil dovolj močan, ga ne bi bil mogel vzdigniti. »Plezajte,« sem mu zaklical, »plezajte, če vam je do življenja!« Zakaj šutil sem, da bo čez trenutek prepozno.

Razumel je. S krčevitim naporom se je vzpel do naslednjega vozla in obvisel na njem. Z novim naporom je prišel do drugega; toda zdelo se mi je, da slišim, kako mu pokajo mišice in kako mu

41

pojemlje sapa. Se tri vozle pa bi bil na strehi.

A tisti mah je vzdignil obraz proti meni. Obup mu je seval v oči. Njegove moči so bile pri kraju. Vozel mu je ušel iz prijema; z boleznim jekom je zdrknil tri ali štiri črevlje navzdol, preden se je spet ujel in obvisel.

Uporniki so tutili kvišku kakor stekli volkovi in nečakano trzali za konopcem. Grozotnost tega prizora mi je bila neznosna. Trepetaje sem vstal da bi se odmaknil, stregoč z ušesom na njegov smrtni padec. Toda umaknil sem se; še preden sem utegnil odskočiti, je slepeče blisnilo tik pod menoj, počil je strel iz samokresa in oskrbnikovo truplo je treščilo z glavo naprej v globino.

Gargouf je bil prehitel svoje sovražnike!

DEVETO POGAVJE.

Trobajnica.

Nekaj trenutkov sem slonel ob dimniku, tresoč se kakor ženska. Če bi bili uporniki tedaj pridrli name, ne bi bil mogel ganiti s prstom; a na srečo me je vzdramila druga roka. Začul sem korake, ozrl se in zagledal v mraku postavbo gospodične de Saint-Alais.

»Gospod,« je dejala, »ali ne greste?«

Vzravnal se msem ves osramočen i nskesan. Ob pogledu na strašni konec oskrbnika Gargoufa sem bil pozabil njo in vse ostalo.

»Kaj je?« sem vprašal.

»Grad gori.«

Tako mirno je rekla to, da se mi je zazdelo da nisem dobro slišal; in vendar sem ji bil sam napovedal ta konec!

»Kateri grad, gospodična?« sem vprašal kakor iz uma. »Tale?«

»Da,« je odvrnila prav tako mirno kakor prej. »Po tajnih stopnicah prihaja dim. Mislim, da so zažgali istočasno krito.«

Jadno se msem vrnil z njo — in res, videl sem, da se ni motila. Tenek vrtnec belakstege dima je uhal izpod loputnice!

Nekaj minut poprej, ko smo bežali iz spodnjega nadstropja, se mi je zdelo, da bom lahko kljuboval tej nevarnosti. Vse je bilo bolje nego ostati v tistih razkošnih sobanah, dišečih po pižmu in rožnem olju, in pasti z ženskami vred v kremplje zveri, ki so nas preganjale. In pra vtako se mi je videlo v tem trenutku vse bolje od sedanje nevarnosti.

»Odstranimo opeko!« sem kriknil. »Brzo, treba je, da pridemo do te loputnice. Druge rešilne poti ni. Dajte, gospodična, prosim, pomagajte mi!«

»Naši ljudje so se že lotili dela,« je odgovorila.

Ozrl sem se; res so bile ženske in služabniki že stekli k loputnici in so na vse kriplje odmetavali opeko, ki smo jo bili nakopičili nanjo. Njihova naglica se je lotila tudi mene.

»Pojdva, gospodična, hitiva!« sem vzkliknil in nehote krenil proti skupini. »Razbojniki plenijo po gradu, v zmešnjavi jim uideemo. To je naša edina rešitev.«

Ker ni takoj odgovorila, sem se nestrpno okrenil. Kdo popiše mojo osuplost, ko sem videl, da sem sam! V temi je bilo težko iskati ne glede na dim, ki je postajal čedalje gostejši. A Deniza je bila pravkar še tik zraven mene in po tem takem ni mogla biti daleč. Jel sem tavati sem ter tja; naposled semo jo našel. Klečala je za enim izmed dimnikov in zakrivala obraz z rokami. Lasje so ji padali na ramena in pokrivali del njene svetle obleke.

Cbrt

Prijetno bivanje
Vam nudi lepo slikano in
plešno stanovanje kato-
ro naj Vam pri-krbi vrtič.
Josip Marn Dunajski cest.
št. 8. plešarka in slikar
sila delavnica 129

Koncesijo
za avtomobil in z vsem in-
ventarjem prejam po
ugodni ceni Naslov v ogli
odd. »Jutra«. 20674

**Več pletilnih
strojev**
novih in malo rabljenih —
tako ceno na prodaj. Naslov
v ogli odd. »Jutra«. 20647

Orodje

**Več pletilnih
strojev**
novih in malo rabljenih —
tako ceno na prodaj. Naslov
v ogli odd. »Jutra«. 20647

Navijalni stroj
(Spulmaschine), popolnoma
nov, še ne montiran naj
novejšega izvora ter naj
boljše znamke na deset
vrtov radi pomikanja
prostora takoj ugodno pro-
dam Naslov v ogli odd.
»Jutra«. 20647

Razno

SELITVE
v mestu in na deželo
strokovno in najcenejše
potem
**Slovenia
Transport**
Ljubljana.
Miklošičeva cesta 36
Telefon št. 2718. 80

Mesto akordanta

a kavcijo za pridobivanje apnenca
oddamo. 7618

Žamo dobro izvežbani z večletno iz-
kušnjo pri razstreljevanju in dobavi, naj
si ogledajo kamenolom dne 15. junija
1928 in stavijo potem ponudbo za m³
postavljeno v lopo tovarne.

Portland Cementna tovarna
Mojstrana, (Gorenjsko).

Avtomobilska Zveza Stična - Žužem-
berk prodaja zaradi opustitve voženj.
za prostovoljni javni dražbi dne 24.
t. m. ob 9. dopoldne

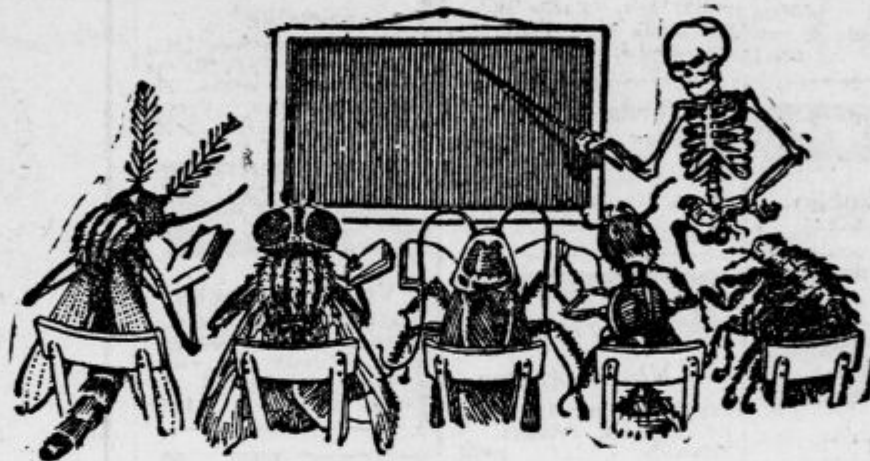
dva avtomobila „Ford“

12sedežna

1 autobus „Chevrolet“

15sedežni

Vsi vozovi so v popolnoma dobrem
stanju, za takojšnjo nadaljnjo obrato-
vanje sposobni, voženi povprečno po
20.000 km in z deloma popolno novo,
deloma malo rabljeno gume oskrb-
ljeni. Proda se posamezni voz, ali tudi
dva, ali vsi trije s koncesijo vred,
ter se lahko prevzame tudi poštna
vožnja. Ogleda se lahko vsak dan od
6. do 9. dopoldne ali od 7. do 8. zve-
čer pri kolodvoru Stična. Pismena in
ustmena pojasnila daje Anton Berš-
njak, Stična. 7623



Pridni učenci!

Človeku že od začetka sveta ne dajo mira razni insekti,
dobro izšolani nosilci mnogih bolezni, komarji, muhe, ščurki,
stenice in bolhe širijo bolezen in smrt. Oni zastrupljajo Vaše
telo in Vašo hrano z bakterijami. Veda Vam je dala s FLITom
hitro in smrtonosno orožje — rabite ga!

Brizgalnica FLITa očisti Vam v ne-
koliko minutah hišo od vseh stru-
penih muh, komarjev, stenice, bolh,
ščurkov in mravlj. Prodre v vse
špranje, kjer se insekti razvijajo in
skrivajo ter uničuje njihova jajca.
Brizgalnica FLITa ubija molje in

ličinke, katere grizejo tkanino. FLIT
varuje Vaše obleke. Uporaba je eno-
stavna. Ne pusti madežev. FLIT
je popolnjen od kemikov svetovne-
ga slovesa. Smrtonosen je insektom,
toda ljudem neškodljiv. Dobiva se
povsod.



UGONABLJA: Muhe, Komarje, Mravljice
Stenice, Bolhe, Ščurke, Molje i. t. d.

Zahtevalo
brezplačno

CENOVNIK s 1000
slikami!

A KIFFMANN,
Maribor št. 36-b

Pri švicarski tvornici ur
Lastno izdelovanje okrovov
in sestavljanje ur (remon-
taža).

Din 49'.
ura na sidro (ankerica),
nekoliko boljše izvršitve
65.—
3-letno jamstvo

Ure: Omega, Joxa in
dr. znamke cenejše nego
druge

Din 64'.
s enim svoncem, s 2 svoncema Din
89.— Sletno jamstvo Pošljamo po po-
vzetju. Za neodgovarjajoče vrnem
denar nazaj

Peč „Monolit“

najcenejša, najizdatnejša.
Velesejem koja 670
Zaloga Lutzovih peč
INŽ. GUZELJ. LJUBLJANA VII.
Jernejeva c. 5.

Ravnatelj Volthove male turbine in Konz-ovi
Tel. 3252 143

Rešite svoi najlepši kras,
svoje lase! Toda z raris zanesljivim in
preizkušenim sredstvom za lase, z ANA
ČILAG-domado Čilag domado uporabljaj
že nad 50 let po vsem svetu milijoni ljud
z najboljšim uspehom in bo tudi Vam o-
mazala Veliki lončič Din 60.— dvojni
Din 90.— K temu potrebujete: specijal-
šampon za 20-kratno umivanje las Din 25
Poštnina posebel — Adresirajte svojo na-
ročno točno:
»AURORA« odd. 16. NOVI SAD
Železniška 47

Švejk v slovenskem prevodu

Slovenci smo občudovali Švejka najprej v filmu, potem na odru, a se-
daj ga imamo tudi v knjigi V vrljem vojaku Švejk je na preprost, a tem
bolj učinkovit način osmešeno vse, kar nas je morilo in mučilo pred pre-
vratom in v svetovni vojni: militarizem, špičletstvo, vojaško zdravništvo,
štreberstvo, renegatstvo in nadutost mogočnih tepcev in denuetantov.
Dokler bereš se zabavaš, smejiš in pričuješ: »Da, prav tako je bilo
L 1914 in ves čas med vojno.«

PUSTOLOVSČINE DOBREGA VOJAKA ŠVEJKA v svetovni vojni je
izdala v jako lični opremi (broširana knjiga velja Din 46, vezana Din 56)

Knjigarna Tiskovne zadruga
v Ljubljani, Prešernova ul. 54.

Zahvala.

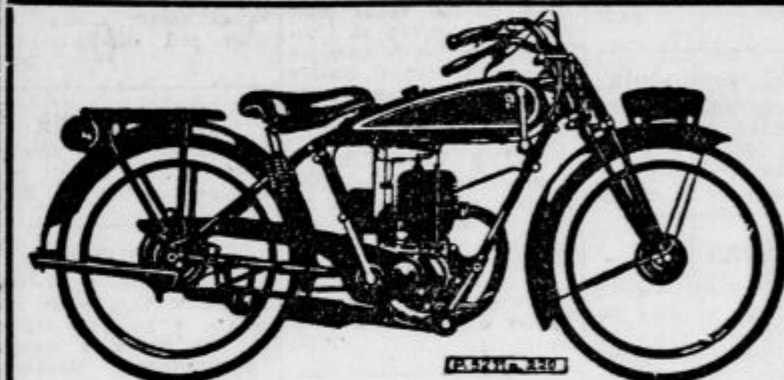
Vsem onim, ki so nam ob smrti
dragega očeta in soproga

Ivana Kržeta

izkazali sočutje, izrekamo najtoplejšo
zahvalo.

Trst, dne 4. junija 1928.

Rodblina Krže.



Najcenejšo zabavo in šport vam nudijo samo
Motorna vozila

„Puch“ F. N.

in kolesa „PEUGEOT“, „JAPAG“, „WAFFENRAD“,
„THE CHAMPION“ in francoske znamke. To
vam nudi po najnižjih cenah 65.25

Justin Gustinčič

trgovina in mehanična delavnica
Maribor, Tattenbachova ul. 14
nasproti Narodnega doma

Najcenejši pisalni stroji „REMINGTON“

PORTLAND-CEMENTNA TOVARNA DOVJE
del. družba v Mojstrani (Gorenjsko) dobavlja

visokovredni Portland cement
in dobro žgano apno
po konkurenčni ceni in promptni dobavi.

Glavno zastopstvo za Slovenijo **JOSIP GAGEL**
Ljubljana, Sv. Petra cesta 1. 7631

Gozdno veleposestvo

40.000 m².

Smrek in macesna odvoz 9 km v Mozirje, naprodati. —
Ponudbe na: »Veleposestvo, Spodnji Berložnik«,
Šoštanj — Belevode. 7642

Naznanilo preselitve!

Tvrška MEDIC & ZANKL

trgovina z barvami, lavi, firnežem, čopiči itd.

podružnica Maribor

naznanja cenj. občinstvu in odjemalcem, da preseli
z 11. junijem t. l. svojo trgovino iz Gosposke ul. 23

na Glavni trg št. 20

(hiša g. R. Mayer preje V dovič)

7621 **Medic & Zankl, Maribor.**

Firma TH. GOLDSCHMIDT A. G., Essen, Nemčija,
lastnik jugoslovenskega osnovnega patenta št. 977,
»Metalna legura za ležišta sa velikom sadržinom olova«
in dopolnilnega patenta št. 1986,
»Metalna legura za ležišta sa velikom sadržinom olova«
želi prodati te patente ali dati licenco na iste.
Informacije daje: dr. Janko Olip, advokat v Beo-
gradu, Kralja Milana ulica 78. 7647

Igličast gozd

smreka in jelka, dobro zaraščen in sposoben
za delni posek, ali večje **gozdno posestvo**
se kupi. 7614

Ponudbe pod „Gozd“ na oglasni oddelek „Jutra“.

Kdor oglašuje,
ta napreduje!